

meridiam longitudinis viginti quinque millia; et erit sanctuarium Domini in medio ejus.

11. Sacerdotibus sanctuarium erit de filiis Sadoe, qui custodierunt ceremonias meas, et non erraverunt cum erravit filii Israel, sicut erraverunt et lo-vite.

12. Et erunt eis primitiæ de primitiis terræ sanctum sanctorum, juxta terminum levitarum.

13. Sed et levitis similiter, juxta fines sacerdotum, viginti quinque millia longitudinis, et latitudinis decem millia. Omnis longitudo viginti, et quinque millium, et latitudo decem millium.

14. Et non venduntur ab eo, neque mutantur; neque transferentur primitiæ terræ, quia sanctificati sunt Domino.

15. Quinque millia autem que superant in latitudine per viginti quinque millia, profana erant urbis in habitaculum et in suburbana; et erit civitas in medio ejus.

16. Et hæc mensura ejus: Ad plagam septentrionalem, quingenta et quatuor millia; et ad plagam meridianam, quingenta et quatuor millia; et ad plagam orientalem quingenta et quatuor millia; et ad plagam occidentalem, quingenta et quatuor millia.

17. Erunt autem suburbana civitatis ad aquilonem, ducenta quinquaginta; et ad meridiem, ducenta quinquaginta; et ad orientem, ducenta quinquaginta; et ad mare, ducenta quinquaginta.

18. Quod autem reliquum fuerit in longitudine secundum primitias sanctuarium, decem millia in orientem, et decem millia in occidentem, erunt sicut primitiæ sanctuarium; et erunt fruges ejus in panes his qui servant civitati.

19. Servientes autem civitati, operabuntur ex omnibus tribubus Israël.

20. Omnes primitiæ viginti quinque millium, per viginti quinque millia in quadrum, separabuntur in primitiis sanctuarium, et in possessionem civitatis.

21. Quod autem reliquum fuerit, principis erit ex omni parte primitiarum sanctuarium, et possessionis civitatis et regione viginti quinque millium primitiarum usque ad terminum orientalem; sed

et ad mare, e regione viginti quinque millium, usque ad terminum maris, similiter in partibus principis erit; et erunt primitiæ sanctuarium, et sanctuarium templi, in medio ejus.

22. De possessione autem levitarum, et de possessione civitatis in medio sanctuarium principis, erit inter terminum Jais et inter terminum Benjamin, et ad principem peritibit.

23. Et reliquis tribubus, a plaga orientali usque ad plagam occidentalem, Benjamin una.

24. Et contra terminum Benjamin, a plaga orientali usque ad plagam occidentalem, Simeon una.

25. Et super terminum Simeonis, a plaga orientali usque ad plagam occidentalem, Issachar una.

26. Et super terminum Issachar, a plaga orientali usque ad plagam occidentalem, Zabulon una.

27. Et super terminum Zabulon, a plaga orientali usque ad plagam maris, Gad una.

28. Et super terminum Gad, ad plagam austri in meride; et erit filius de Thamar usque ad aquas contradictiones Cades; hereditas contra mare magnum.

29. Hæc est terra quam mittes in sortem tribus Israël; et hæc partitiones earum, ait Dominus Deus.

30. Et hi egressus civitatis: A plaga septentrionalis quingentos et quatuor millia mensurabis;

31. Et portæ civitatis et nominibus tribuum Israël: portæ tres a septentrione: portæ Ruben una, portæ Judæ una, portæ Levi una.

32. Et ad plagam orientalem quingentos et quatuor millia; et portæ tres: portæ Joseph una, portæ Benjamin una, portæ Dan una.

33. Et ad plagam meridianam, quingentos et quatuor millia metris; et portæ tres: portæ Simeonis una, portæ Issachar una, portæ Zabulon una.

34. Et ad plagam occidentalem, quingentos et quatuor millia; et portæ eorum tres: portæ Gad una, portæ Assur una, portæ Nephthali una.

35. Per circuitum, decem et octo millia; et nomen civitatis erit Jila dicitur; et nomen civitatis erit Jila dicitur; et nomen civitatis erit Jila dicitur; et nomen civitatis erit Jila dicitur.

PROPHETIA DANIELIS.

CAPUT I.

Daniel, Ananias, Misaal et Azarias in captivitate eligenti ut, docti linguam Chaldeorum, essent regi; mutatisque ipsorum nominibus, oblati a proposito eunuchorum ut suis vescerent leguminibus, aquam bibentibus; quo facto facies ipsorum corpulentiores esset quam aliorum qui cibo regio vescerant; quibus Deus sapientiam dedit, et Danieli postea intellegendam somniorum.

1. Anno tertio regni Joachim, regis Juda, venit Nabuchodonosor, rex Babilonis, in Jerusalem, et obsedit eam;

2. Et tradidit Dominus in manu ejus Joachim, regem Juda, et partem vasorum domus Dei, et asportavit ea in terram Sennar in domum dei sui; et vasa latuit in domum thesauri dei sui.

3. Et ait rex Asphener, preposito eunuchorum, ut introduceret de filiis Israël, et de semine regni et tyrannorum.

4. Patres, in quibus nulla esset macula, decoros forma, et eruditos omni sapientia, cautos scientia, et doctos disciplina, et qui possent stare in palatio regis, ut docerent eos litteras et linguam Chaldeorum.

5. Et constituit eis rex annonam per singulos dies de cibis suis, et de vino unde bibebat ipse, ut enteriti tribus annis, postea starent in conspectu regis.

6. Fuerunt ergo inter eos de filiis Juda, Daniel, Ananias, Misaal et Azarias.

7. Et imposuit eis prepositus eunuchorum nomina: Danieli, Baltassar; Ananiam, Sidrach; Misaeli, Misach; et Azarie, Abdenago.

8. Propositum autem Daniel in corde suo, ne polleteret de mensa regis, neque de vino potus ejus; et rogavit eunuchorum prepositum ne contaminaretur.

9. Dedit autem Deus Danieli gratiam

et misericordiam in conspectu principis eunuchorum.

10. Et ait princeps eunuchorum ad Daniel: Timeo ego dominum meum, regem, qui constituit vobis cibum et potum; qui si viderit vultus vestros macilentiores præ ceteris adolescentibus coenvis vestris, condemnabit caput meum regi.

11. Et dixit Daniel ad Malasar, quem constituerat princeps eunuchorum super Danieli, Ananiam, Misaalem et Azariam:

12. Tenta nos, obsecro, servos tuos, diebus decem, et dentur nobis legumina ad vescendum, et aqua ad bibendum;

13. Et contemplantur facies nostros, et vultus puerorum qui vescuntur cibo regio; et sicut videris, factus cum servis tuis.

14. Qui, audito sermone hujusmodi, tentavit eos diebus decem.

15. Post dies autem decem, apparuerunt vultus eorum meliores et corpulentiores præ omnibus pueris qui vescerantur cibo regio.

16. Porro Malasar tollebat cibaria et vinum potus eorum, dabatque eis legumina.

17. Pueris autem his dedit Deus scientiam et disciplinam, in omni libro et sapientia; Danieli autem intelligentiam omnium visionum et somniorum.

18. Completis itaque diebus, post quos dixerat rex ut introducerentur, introduxit eos prepositus eunuchorum in conspectu Nabuchodonosor.

19. Cumque eis locutus fuisset rex, non sunt inventi tales de universis, ut Daniel, Ananias, Misaal et Azarias; et steterunt in conspectu regis.

20. Et omne verbum sapientie et intellectus, quod sciscitatus est ab eis rex, invenit in eis decipulum, super cunctos ariolos et magos qui erant in universo regno ejus.

21. Fuit autem Daniel usque ad annum primum Cyri regis.

CAPUT II.

Cum sapientes Chaldaei, somnium Nabuchodonosor conjectare non potentes, juberentur interfici, oranti Danieli revelatum est mysterium, qui regit aperit somnium istius de magna quadam statua, ejusque declarationem de quator regibus, quo facta Nabuchodonosor Danielam adoravit, et hostias ac incensam illi praecepit offerri, confessus dominum Deum, et excitans Daniëlem.

1. In anno secundo regni Nabuchodonosor, vidit Nabuchodonosor somnium, et contreritus est spiritus ejus, et somnium ejus fugit ab eo.
2. Praecipit autem rex ut convocarentur arioli, et magi, et malefici, et Chaldaei, ut indicarent regi somnia sua. Qui cum venissent, steterunt coram rege.
3. Et dixit ad eos rex: Vidi somnium, ut mente concipere ignoro quid viderim.
4. Respondideruntque Chaldaei regi syriace: Rex, in sempiternum vive! die somnium servis tuis, et interpretationem ejus indicabimus.
5. Et respondens rex ait Chaldaeis: Sermo recessit a me; nisi indicaveritis mihi somnium, et conjecturam ejus, peribitis vos, et domus vestrae publicabuntur.
6. Si autem somnium, et conjecturam ejus narraveritis, praemia, et dona, et honorem multum accipietis a me. Somnium igitur, et interpretationem ejus indicatè mihi.
7. Respondens secundo, atque dicens: Rex somnium dicat servis suis, et interpretationem illius indicabimus.
8. Respondit rex, et ait: Certe novi quod tempus redimitis, scientes quod necesserit a me sermo.
9. Si ergo somnium non indicaveritis mihi, una est de vobis sententia, quod interpretationem quoque fallacem et deceptione plenam composueritis, ut loquamini mihi donec tempus pertranseat. Somnium itaque dicite mihi, ut sciam quod interpretationem quoque ejus veram loquamini.
10. Respondentes ergo Chaldaei coram rege, dixerunt: Non est homo super terram, qui sermonem tuum, rex, possit implere; sed neque regnum quisquam magnus et potens verbum hujuscemodi sciscitatur ab omni ariolo, et mago, et Chaldaeo.
11. Sermo enim, quem tu quaeris, rex, gravis est; nec reperitur quisquam qui

- inducet illum in conspectu regis, exceptis diis, quorum non est cum hominibus conversatio.
12. Quo audito, rex, in furore et in ira magna, praecipit ut perirent omnes sapientes Babylonis.
13. Et egressa sententia, sapientes interficiebantur; quarebanturque Daniel et socii ejus, et perierunt.
14. Tunc Daniel requisivit de lege atriae sententia, ab Ariolo, principe militie regis, qui egressus fuerat ad interficiendos sapientes Babylonis.
15. Et interrogavit eum, qui a rege potestatem acceperat, quam ob causam tam crudelis sententia a facie regis esset egressa. Cum ergo rem indicasset Adioch Danieli.
16. Daniel ingressus rogavit regem ut tempus daret sibi ad solutionem indicandam regi.
17. Et ingressus est domum suam, Annanieque et Misael et Azarias, sociis suis, indicavit negotium.
18. Ut quaereret misericordiam a facie Dei celi super sacramento isto, et non periret Daniel et socii ejus cum ceteris sapientibus Babylonis.
19. Tunc Daniel mysterium pervisionem nocte revelatum est; et benedixit Daniel Deum celi.
20. Et locutus ait: Sit nomen Domini benedictum a seculo et usque in seculum, quia sapientia et fortitudo ejus sunt.
21. Et ipse mutat tempora, et statas; transfert regna, atque constituit; dat sapientiam sapientibus, et scientiam intelligentibus disciplinam.
22. Ipse revelat profunda et abscondita, et novit in tenebris constituta; et rex cum eo est.
23. Tibi, Deus patrum nostrorum, confiteor, teque laudo, quia sapientiam et fortitudinem dedisti mihi, et nunc ostendisti mihi quae rogavimus te, quia sermonem regis aperuisti nobis.
24. Post hoc Daniel ingressus ad Ariolam, quomodo constituerat rex ut periret sapientes Babylonis, sic et locutus est: Sapientes Babylonis ne perdas; introduce me in conspectu regis, et solutionem regi parabo.
25. Tunc Ariolus festinus introduxit Daniëlem ad regem, et dixit ei: Inveni hominem de filiis transmigrationis Juda, qui solutionem regi annuntiet.
26. Respondit rex, et dixit Danieli,

- quod nomen erat Baltassar: Putasne vere potes mihi indicare somnium quod vidi, et interpretationem ejus?
27. Et respondens Daniel coram rege, ait: Mysterium, quod rex interrogat, sapientes, magi, arioli et aruspices nequeunt indicare regi.
28. Sed esse Deus in caelo revelans mysteria, qui indicavit tibi, rex. Nabuchodonosor, quae ventura sunt in novissimis temporibus. Somnium tuum, et visiones captus tui in cubili tuo hujuscemodi sunt:
29. Tu, rex, cogitare cogitasti in strato tuo, quid esset futurum post haec, quae tui revelat mysteria, ostendit tibi quae ventura sunt.
30. Mihi quoque non in sapientia, quae est in me plus quam in cunctis visibilibus, sacramentum hoc revelatum est, sed ut interpretario regi manifestata fieret, et obligationes mentis tuae scires.
31. Tu, rex, videbas, et ecce quasi statua una grandis: statua illa magna, et statua sublimis, stabat contra te, et in altibus ejus erat terribilis.
32. Hujus statuae caput ex auro optimo erat, pectus autem et brachia de argento, pedes vero et femora ex aere;
33. Tibis autem ferreae, pedum quaedam pars erat ferrea, quaedam autem ferris.
34. Videbas itaque, donec abieceris est lapis de monte sine manibus, et percussit statuum in pedibus ejus ferreis et scissibus, et comminuit eos.
35. Tunc contrita sunt pariter ferrum, stas, aes, argentam, et aurum, et redacta quasi in favillam aestive aere, quae rapta sunt vento, nullusque locus inventus est eis; lapis autem, qui percussor statuum, factus est montis magna, et implevit universam terram.
36. Hoc est somnium; interpretationem quoque ejus dicemus coram te, rex.
37. Tu, rex, regem es, et Deus caeli regnum, et fortitudinem, et imperium, et gloriam dedit tibi.
38. Et omnia in quibus habitant filii hominum, et bestiae agris; volucres quoque caeli dedit in manu tua, et sub diabolo tua universa constituit: tu es ergo caput aereum.
39. Et post te consurgit regnum aliud minus te, argentum, et regnum tertium aliud aereum, quod imperabit universae terrae.
40. Et regnum quartum erit vultus fer-

- rum: quomodo ferrum comminuit et domat omnia, sic comminet et conteret omnia haec.
41. Porro quia vidisti pedum, et digitorum partem testa figuli, et partem ferream, regnum divinum aeri, quod tamen de plantario ferri orietur, secundum quod vidisti ferrum mistum testa ex luto.
42. Et digitus pedum ex parte ferreae, et ex parte fictiles, ex parte regum erit solidum, et ex parte contritum.
43. Quod autem vidisti ferrum mistum testa ex luto, commiscebuntur regnum humano scilicet, sed non adhaerent sibi, sicuti ferrum miseri non potest testa.
44. In diebus autem regnorum illorum, suscitabit Deus celi regnum quod in aeternum non dissipabitur; et regnum ejus alteri populo non tradetur; comminet autem, et consumet universa regna haec, et ipsum stabit in aeternum.
45. Secundum quod vidisti, quod de monte abieceris est lapis sine manibus, et comminuit testam, et ferrum, et aes, et argentum, et aurum, Deus magnus ostendit regi quae ventura sunt postea; et verum est somnium, et fidelis interpretatio ejus.
46. Tunc rex Nabuchodonosor cecidit in faciem suam, et Daniëlem adoravit; et hostias et incensum praecipit ut sacrificarent ei.
47. Loquens ergo rex, ait Danieli: Vere Deus vester Deus deorum est, et Dominus regum, et revelans mysteria, quomodo tu potuisti aperire hoc sacramentum.
48. Tunc rex Daniëlem in sublime exaltavit, et manera multa et magna dedit ei; et constituit eum principem super omnes provincias Babylonis, et praefecit magistratum super cunctos sapientes Babylonis.
49. Daniel autem postularat a rege, et constituit super opera provincia Babylonis, Sidrach, Misach et Abdenago; ipse autem Daniel erat in foribus regis.

CAPUT IIII.

Ananias, Misael et Azarias, volentes adorare statuum quam rex Nabuchodonosor exacerat, ligati mittuntur in fornacem ignis ardentis; in qua illi, manentes concitent Dominum, quod propter peccata sua gentis patientiar afflictions; et petentes ejus misericordiam, exhortantur omnium creaturam ad

beneficentiam Dominum; quod Nabuchodonosor activatissime oblatum, et, illis de fornace aggressi, benedicti Deum ipsorum, jubens ut occiderat quisque ipsam blasphemaverat.

1. Nabuchodonosor rex fecit statuam auream, altitudine cubitorum sexaginta, etitudine cubitorum sex, et statuit eam in campo Dura, provincie Babylonis.

2. Isaque Nabuchodonosor rex misit et congregandos satrapas, magistratus, et iudices, duces, et tyrannos, et proximos, et omnesque principes regionum, ut conveniret ad dedicationem statuam quam erexerat Nabuchodonosor rex.

3. Tunc congregati sunt satrapae, magistratus, et iudices, duces, et tyranni, et optimates qui erant in potestatibus constituti, et universi principes regionum, ut conveniret ad dedicationem statuam quam erexerat Nabuchodonosor rex. Stabant autem in conspectu statuam quam posuerat Nabuchodonosor rex:

4. Et praeco clamabat valentes: Vobis dicitur populus, tribulus, et linguis:

5. In hora, qua audieritis sonitum tubae, et fistulae, et citharae, sambuca, et psalterii, et symphonie, et universi generis musicorum, cadentes adgrate statuam auream quam constituit Nabuchodonosor rex.

6. Si quis autem non prostratus adorerit, eadem hora mittitur in fornacem ignis ardentis.

7. Post haec legitur statim ut audierunt omnes populi sonitum tubae, fistulae, et citharae, sambuca, et psalterii, et symphonie, et omnis generis musicorum, cadentes omnes populi, tribus, et linguae, adoraverunt statuam auream quam constituit Nabuchodonosor rex.

8. Statimque in ipso tempore accedentes viri Chaldaei accesserunt Iudaeos.

9. Dixeruntque Nabuchodonosor regi: Rex, in aeternum vive!

10. Tu, rex, possisti decretum, ut omnis homo qui audierit sonitum tubae, fistulae, et citharae, sambuca, et psalterii, et symphonie, et universi generis musicorum, prosterneret se, et adoret statuam auream;

11. Si quis autem non procidens adorerit, mittitur in fornacem ignis ardentis.

12. Sunt ergo viri Iudaei, quos constituit super eorum regiona Babyloniam, Sidrach, Misach et Abdago; viri isti

contempserunt, rex, decreta tuum, deos tuos non colunt, et statuam auream quam erexisti, non adorant.

13. Tunc Nabuchodonosor, in furore et in ira, praecipit ut adducerent Sidrach, Misach et Abdago, qui confestim adducti sunt in conspectu regis.

14. Pronuntiavitque Nabuchodonosor rex, ait eis: Vere ne, Sidrach, Misach et Abdago, deos meos non colitis, et statuam auream, quam constitui, non adoratis?

15. Nunc ergo si estis parati, quaecumque hora audieritis sonitum tubae, fistulae, citharae, sambuca, et psalterii, et symphonie, omnisque generis musicorum, prosternite vos, et adorate statuam quam feci. Quod si non adoraveritis, eadem hora mittentini in fornacem ignis ardentis. Et quis est Deus qui eripiet vos de manu mea?

16. Respondentes Sidrach, Misach et Abdago, dixerunt regi Nabuchodonosor: Non oportet nos de hac re respondere tibi;

17. Ecce enim Deus noster, quem colimus, potest eripere nos de camino ignis ardentis, et de manibus tuis, o rex, liberare.

18. Quod si noluerit, notum sit tibi, rex, quia deos tuos non colimus, et statuam auream, quam erexisti, non adoramus.

19. Tunc Nabuchodonosor repletus est furore; et aspectus faciei illius immutatus est super Sidrach, Misach et Abdago; et praecipit ut succenderet fornax septuaginta et quatuordecim annos.

20. Et viris fortissimis de exercitu suo jussit, ut ligatis pedibus Sidrach, Misach et Abdago, mitterent eos in fornacem ignis ardentis.

21. Et confestim viri illi vinciti, cum braccis suis, et tunicis, et calcamentis, et vestibus, missi sunt in medium fornacis ignis ardentis;

22. Nam jussio regis urgebat. Fornax autem succensa erat nimis; porro viros illos, qui miserant Sidrach, Misach et Abdago, interfecit flamma ignis.

23. Viri autem hi tres, id est, Sidrach, Misach et Abdago, ceciderunt in medio camino ignis ardentis, colligati.

Quae sequuntur in hebraeis voluminibus non reperi.

34. Et ambulabant in medio flammis laudantes Deum, et benedictes Dominum.

35. Stans autem Azarias oravit sic, sperans quae eo suum in medio ignis, ait: 36. Benedictus es, Domine, Deus patrum nostrorum, et laudabile et gloriosum nomen tuum in saecula!

37. Quia iustus es in omnibus quae fecisti nobis, et universa opera tua vera, et in te rectus, et omnia iudicia tua vera.

38. Iudicia enim vera fecisti iuxta omnia quae iudixisti super nos, et super civitatem sanctam patrum nostrorum, Ierusalem, quia in veritate et in iudicio iudixisti omnia haec, propter peccata nostra.

39. Peccavimus enim, et inique egimus respondentes a te, et deliquimus in omnibus;

40. Et precepta tua non audivimus, nec observavimus, nec fecimus sicut praecipuisti nobis, ut bone nobis esset.

41. Omnia ergo quae iudixisti super nos, et universa, quae fecisti nobis, in vero iudicio fecisti;

42. Et tradidisti nos in manibus inimicorum nostrorum iniquorum, et peccatorum, pervertarumque, et regi iniquo et pessimo ultra omnem terram.

43. Et nunc nos possumus aperire eos confusio et opprobrium facti sumus servis tuis et his qui colunt te.

44. Ne, quaesumus, tradas nos in perpetuum propter nomen tuum; et ne discipis testamentum tuum;

45. Neque auferas misericordiam tuam a nobis, propter Abraham, dilectum tuum, et Isaac, servum tuum, et Israel, sanctum tuum,

46. Quibus locutus es pollicens quae multiplicares semen eorum sicut stellas caeli, et sicut arenam quae est in littore maris;

47. Quia, Domine, imminuti sumus plus quam omnes gentes, sumusque homines in universa terra hodie propter peccata nostra.

48. Et non est in tempore hoc princeps, et dux, et propheta, neque hoc locustatum, neque sacrificium, neque oblatio, neque incensum, neque locus primitiarum coram te.

49. Et possimus invenire misericordiam tuam. Sed in animo contrito, et spiritu humilitatis suscipiamur.

50. Sicut in holocausto arietum, et taurorum,

et sicut in millibus agnorum pingulium, sic fiat sacrificium nostrum in conspectu tuo hodie, in placuit tibi, quoniam non est confusio confidentibus in te.

41. Et nunc sequimur te in toto corde; et ti memus te, et quaerimus faciem tuam.

42. Ne confundas nos, sed fac nobiscum iuxta mansuetudinem tuam, et secundum multitudinem misericordiae tuae.

43. Et erue nos in mirabilibus tuis, et da gloriam nomini tuo, Domine;

44. Et confundantur omnes qui ostendunt servis tuis mala, confundantur in oculi potentiarum tuarum, et robur eorum conteratur.

45. Et solent quia tu es Dominus Deus solus, et gloriosus super orbem terrarum.

46. Et non cessabunt qui miserant eos ministri regis succedere fornacem, naphtha, et stappa, et pice, et melleosis;

47. Et effundebatur flamma super fornacem cubitis quadraginta novem;

48. Et erapit, et incendit quos reperit iuxta fornicem de Chaldaeis.

49. Angelus autem Domini descendit cum Azaria, et sociis ejus, in fornacem; et excussit flammam ignis de fornace;

50. Et fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem; et non tetigit eos omnino ignis, neque contristavit, nec quidem molestiam intulit.

51. Tunc hi tres quasi et uno ore laudabant, et glorificabant, et benedicebant Deum in fornace, dicentes:

52. Benedictus es, Domine, Deus patrum nostrorum; et laudabilis, et gloriosus, et superexaltatus in saecula; et benedictum nomen gloriae tuae sanctum; et laudabile, et superexaltatum in omnibus saeculis.

53. Benedictus es in templo sancto gloriae tuae, et superlaudabilis et supergloriosus in saecula.

54. Benedictus es in throno regni tui, et superlaudabilis et superexaltatus in saecula.

55. Benedictus es, qui interitus abyssos, et sedes super cherubim; et laudabilis, et superexaltatus in saecula.

56. Benedictus es in firmamento caeli, et laudabilis et gloriosus in saecula.

57. Benedicite, omnia opera Domini, Domino; laudate et superexaltate eum in saecula.

58. Benedicite, angeli Domini, Do-

mino; laudate et superexaltate eum in secula.

59. ¹ Benedicite, caeli, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

60. Benedicite, aquae omnes quae super caelos sunt, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

61. Benedicite, omnes virtutes Domini, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

62. Benedicite, sol et luna, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

63. Benedicite, stellae caeli, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

64. Benedicite, omnis imber et ros, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

65. Benedicite, omnes spiritus Dei, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

66. Benedicite, ignis et aestus, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

67. Benedicite, frigus et aestus, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

68. Benedicite, rores et pruina, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

69. Benedicite, gelu et frigus, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

70. Benedicite, glacies et nives, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

71. Benedicite, noctes et dies, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

72. Benedicite, lux et tenebrae, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

73. Benedicite, fulgura et nubes, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

74. Benedicite terram, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

75. Benedicite, montes et colles, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

76. Benedicite, universa germinantia in terra, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

77. Benedicite, fontes, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

78. Benedicite, maria et flumina, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

¹ Ps. 148, 4.

79. Benedicite, caelo, et omnia quae moventur in aquis, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

80. Benedicite, omnes volucres caeli, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

81. Benedicite, omnes bestias et pecora, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

82. Benedicite, filii hominum, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

83. Benedicite Israel, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

84. Benedicite, sacerdotes Domini, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

85. Benedicite, servi Domini, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

86. Benedicite, spiritus et animae iustorum, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

87. Benedicite, sancti et humiles corde, Domino; laudate et superexaltate eum in secula.

88. Benedicite, Anania, Azaria, Misael, Domino; laudate et superexaltate eum in secula, quia eruit nos de inferno, et salvos fecit de manu mortis, et liberavit nos de medio ardentis flammæ, et de medio ignis eruit nos.

89. Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius.

90. Benedicite, omnes religiose, Domino, Deo decram; laudate et confitemini ei, quia in omnia secula misericordia eius.

Hucusque in Hebræo non habetur; et quod passivum de Theodotio est illius translata sunt.

91. Tunc Nabuchodonosor rex obstupuit; et surrexit prope, et ait optime tibus suis: Nonne tres viros misimus in medium ignis compeditos? Qui respondentes regi, dixerunt: Vere, rex.

92. Respondit, et ait: Ecce ego video quatuor viros solutos, et ambulantes in medio ignis, et nihil corruptionis in eis est, et speciei quasi similes Filii Dei.

93. Tunc accessit Nabuchodonosor ad ostium fornacis ignis ardentis, et ait: Sidrach, Misach et Abdenago, servi Dei excelsi, egredimini, et venite. Statimque egressi sunt Sidrach, Misach et Abdenago de medio ignis;

94. Et congregati satrapam, et magis-

tratum, et iudices, et potentes regis, contemplantur viros illos, quoniam nihil potestatis habuissent ignis in corporibus eorum, et capillus capitis eorum non esset adustus; et sarabala eorum non fuissent immutata, et odor ignis non transiisset per eos.

95. Et erumpens Nabuchodonosor, ait: Benedictus Deus eorum, Sidrach, videlicet, Misach et Abdenago, qui misit angelum suum, et eruit servos suos, qui crediderunt in eum, et verbum regis immutaverunt, et tradiderunt corpora sua non servituti, et non adorarent omnem deum, excepto Deo suo!

96. A me ergo positum est hoc decretum: Ut omnis populus, tribus, et lingua, quæcumque locuta fuerit blasphemiam contra Deum Sidrach, Misach et Abdenago, disperat, et domus ejus vastatur; noque enim est alius Deus qui possit illa salvare.

97. Tunc rex promovit Sidrach, Misach et Abdenago in provincia Babylonis.

98. Nabuchodonosor rex: Omnibus populis, gentibus et linguis, qui habitant in universa terra; pax vobis multiplicetur!

99. Signa et mirabilia fecit apud me Deus excelsus.

100. Placuit ergo mihi predicare signa ejus, quia magna sunt; et mirabilia ejus, quia fortia; et regnum ejus regnum sempiternum, et potestas ejus in generationem et generationem.

CAPUT IV.

Somnium regis Nabuchodonosor de excolta abire præcisa salus Daniel interpretatur, quod ipse regno pulsus ad septem annos cum bestia ageret; hortatur regem ut elemosinis sua redimat peccata; sed completur nihilominus somnium propter illius superbiam, donec Deum caeli cognovisset, et tunc in somno regnum restituitur.

1. Ego, Nabuchodonosor, quietus eram in domo mea, et florens in palatio meo;

2. Somnium vidi, quod perterruit me; et cogitationes meae in strato meo, et visiones capitis mei, contriverunt me.

3. Et ut me propositum esset decretum ut introducerentur in conspectu meo cuncti sapientes Babylonis, et ut solutionem edicerem mihi; tu autem potes, quia spiritus doctum sanctorum in te est.

4. Tunc ingrediebantur arioli, magi,

5. Chaldaei et aruspices, et somnium nar-

rari in conspectu eorum, et solutionem ejus non indicaverunt mihi;

6. Donec colliga ingressus est in conspectu meo Daniel, cui nomen Baltassar, secundum nomen Dei mei, qui habet spiritum deorum sanctorum in semetipso. Et somnium coram ipso locutus sum:

7. Baltassar, princeps arborum, quoniam ego scio quod spiritum sanctorum qui dormum habes in te, et omne sacramentum non est impossibile tibi, visiones somniorum meorum, quas vidi, et solutionem earum narra.

8. Magna arbor, et fortis, et proceritas ejus contingens caelum; aspectus illius erat usque ad terminos universae terrae.

9. Folia ejus pulcherrima, et fructus ejus nimius, et esca universorum in ea; subter eam habitabant animalia et bestiae, et in ramis ejus convorsabantur volucres caeli, et ex ea vescobatur omnis caro.

10. Videbam in visione capitis mei super stratum meum; et ecce vigil, et sanctorum, de caelo descendit.

11. Clamavit fortiter, et sic ait: Succidite arborem, et praecidite ramos ejus, excutite folia ejus, et dispergite fructus ejus; fugiant bestiae quae subter eam sunt, et volucres de ramis ejus.

12. Verumtamen germen radicem ejus in terra sinite, et alligetur vinculo ferreo et aereo, in herbis quae foris sunt, et rure caeli tingatur, et cum feris pars ejus in herba terra.

13. Cor ejus ab humano commutetur, et cor feræ detur ei, et septem tempora mutantur super eum.

14. In sententia vigiliam decretum est, et regni sanctorum, et petitio, donec cognoscant visiones quoniam dominatur Excelsus in regno hominum, et cuiuscumque voluerit, dabit illud, et humilium hominum constituet super eum.

15. Hec somnium vidi, ego Nabuchodonosor, rex. Tu ergo, Baltassar, interpretationem narra festinus; quia omnes sapientes regni mei non quem solutionem edicerem mihi; tu autem potes, quia spiritus doctum sanctorum in te est.

16. Tunc Daniel, cuius nomen Baltassar, cepit intra semetipsum tactus

¹ Inf. 4, 31 et 7, 14.

cogitare quasi una hora; et cogitationes ejus conturbabant eum. Respondens autem rex ait: Baltassar, somnium et interpretatio ejus non conturbent te. Respondit Baltassar, et dixit: Domine mihi, somnium his qui te oderunt, et interpretatio ejus hostibus tuis sit!

17. Arborem quam vidisti sublimem atque robustam, cujus altitudo pertingit ad caelum, et aspectus illius in omnem terram;

18. Et rami ejus pulcherrimi, et fructus ejus nimius, et esca omnium in ea; subter eam habitantes bestiae agri, et in ramis ejus commorantes aves caeli.

19. Tu es rex, qui magnificentias es, et invaluisti; et magnitudo tua crevit, et pervenit usque ad caelum, et potestas tua in terminis universae terrae.

20. Quod autem vidit rex vigilem et sanctum descendere de caelo, et dicere: Succidite arborem, et dissipate illam, attamen germen radicem ejus in terra dimittite; et vinciat ferro et ure in herbis foris, et rora caeli conspergat, et cum feris sit pabulum ejus, donec septem tempora minuentur super eum.

21. Haec est interpretatio sententiae Altissimi, quae pervenit super dominum meum regem:

22. Efficient te ab hominibus, et cum bestis ferisque erit habitatio tua; et et fenum, ut bos, comedes, et rora caeli infunderis; septem quoque tempora mutabuntur super te, donec scias quod dominetur Excelsus super regnum hominum, et calcumque volueris, det illud.

23. Quod autem praecipit ut relinquere germe radicem ejus, id est arboris, regnum tuum tibi manebit, postquam cognoveris potestatem esse caelestem.

24. Quam ob rem, rex, consilium meum placeat tibi; et peccata tua eleemosynis redime, et iniquitates tuas misericordis pauperum; forsitan ignoscet delictis tuis.

25. Omnia haec venerunt super Nabuchodonosor regem.

26. Post finem mensium duodecim, in aula Babilonis deambulabat;

27. Responditque rex, et ait: Nonne haec est Babilonia magna, quam ego aedificavi in domum regni, in robore fortitudinis meae, et in gloria decorum mei?

¹ Inf. 5, 21.
² Eclii. 2, 34.

28. Cuius sermo adhuc esset in ore regis, vox de caelo ruit: tibi dicitur, Nabuchodonosor rex: Regnum tuum transibit a te;

29. Et ab hominibus ejicient te, et cum bestia is foris erit habitatio tua; fenum quasi bos comedes, et septem tempora mutabuntur super te, donec scias quod dominetur Excelsus in regno hominum, et calcumque voluerit, det illud.

30. Eadem hora sermo completus est super Nabuchodonosor; et ex hominibus abjectus est, et fenum, ut bos, comedit, et rora caeli corpus ejus infecitum est, donec capilli ejus in similitudinem agularum crescerent, et unguis ejus quasi avium.

31. Igstur post finem dierum, ego, Nabuchodonosor, oculos meos ad caelum levavi; et sensus meus redditus est mihi; et Altissimo benedixi, et vivebam in sempiternam laudavi et glorificavi, quia potestas ejus potestas sempiterna, et regnum ejus in generationem et generationem.

32. Et omnes habitates terrae apud eum in nihilum reputati sunt; facta voluntatem enim suam facit tam in virtutibus caeli quam in habitatoribus terrae; et non est qui resistat manui ejus, et dicat ei: Quare factus es?

33. In ipso tempore sensus meus reversus est ad me, et ad honorem regni mei decoremque perveni; et figura meae reversa est ad me; et optimates mei, et magistratus mei requisierunt me: et in regno meo restitutus sum, et magnificentia amplior addita est mihi.

34. Nunc igitur, ego, Nabuchodonosor, laudo et magifico, et glorifico Regnum caeli, quia omnia opera ejus vera, et via ejus iudicia, et gradientes in superbia potest humiliare.

CAPUT V.

Postquam Baltassar in convivio bibit cum sex ex vasis templi Domini, laudanda isola sua vidit digitos in pariete scribentes; qui scripturam solus Daniel legere potuit et interpretari; nempe quod quia, secutus post Nabuchodonosor, elevarat cursum contra Deum laudans isola, similiter auferat se ego regem; honorato igitur Daniels, ac fere sub nocte interrupto, successit Darius Medus.

1. Baltassar rex fecit grande convivium

¹ Sup. 3, 106. Inf. 7, 14.

viam optimatibus suis missis, et unusquisque secundam suam bibebat atque.

2. Praecipit ergo Jani tumultuosus, ut elevarerit vasa aurea et argentea quae apparaverat Nabuchodonosor, pater ejus, de templo quod fuit in Jerusalem, et liberent in eis rex et optimates ejus, uxoresque ejus, et concubinas.

3. Tunc allata sunt vasa aurea et argentea sua apporaverat de templo quod fuerat in Jerusalem; et biberunt in eis rex et optimates ejus, uxores et concubinae illius.

4. Bibebat vinum, et laudabant deos suos auroos et argenteos, aereos, ferreos, lapideos, et ligneeos.

5. In eadem hora apparerunt digiti, quasi manus hominis scribentis contra candelabrum in superficie parietis aulae regiae; et rex aspicebat articulos manus scribentis.

6. Tunc facies regis commutata est; et cogitationes ejus conturbabant eum, et compages renum ejus solvebantur, et ignis ejus ad se invicem collidebantur.

7. Exclamavit itaque rex fortiter, ut introducerent magos, Chaldaeos et arumios; et proloquens rex ait sapientibus Babilonis: Quicumque legerit scripturam hanc, et interpretationem ejus manifestaverit mihi fecerit, purpura vestietur, et torquem auream habebit in collo, et tertius in regno meo erit.

8. Tunc ingressi omnes sapientes regni non poterant nec scripturam legere, nec interpretationem indicare regi.

9. Unde rex Baltassar satis conturbatus est; et vultus illius immutatus est; sed et optimates ejus turbabantur.

10. Regina autem, pro re qua acciderat regi, et optimatibus ejus, domum convivii ingressa est, et proloquens ait: Rex, in aeternum vive! non te conturbent cogitationes tuae, neque facies tua immutetur!

11. Est vir in regno tuo qui spiritum doctorum sanctorum habet in se, et in diebus parvis tui scientia et sapientia invente sunt in eo; nam et rex Nabuchodonosor, pater tuus, principum magorum, incantatorum, Chaldaeorum et auspium constituit eum: pater, inquam, tuus, et rex;

12. Quia spiritus amplior, et prudentior, intelligens amplior, et interpretatio sanctorum, et ostensio secretorum, ac so-

¹ Esp. 4, 22.

lucio ligatorum, invenit sunt in eo, licet est in Daniele, cui rex posuit nomen Balassar. Nunc itaque Daniel vocetur, et interpretationem narrabit.

13. Igstur introductus est Daniel coram rege; ad quem praefatus rex ait: Tu es Daniel de filiis captivitatis Judae, quem adduxit pater meus rex de Judaea?

14. Auidi de te, quoniam spiritum doctorum habes, et scientia, intelligentiaque ac sapientia ampliores inventa sunt in te.

15. Et nunc itrogressi sunt in conspectu meo sapientes, magi, et scripturam hanc legerent, et interpretationem ejus indicarent mihi, et non quiverunt sensum hujus sermonis edicere.

16. Porro ego auidi de te, quod possis obscura interpretari, et ligata dissolvere; si ergo vasis scripturam legere, et interpretationem ejus indicare mihi, purpura vestieris, et torquem auream circa collum tuum habebis, et tertius in regno meo princeps eris.

17. Ad qua respondens Daniel, ait coram rege: Munera tua sint tibi, et dona domus tuae alteri da; scripturam autem legam tibi, rex, et interpretationem ejus ostendam tibi.

18. O rex, Deus altissimus regnum et magnificentiam, gloriam et honorem dedit Nabuchodonosor, patri tuo;

19. Et propter magnificentiam quam dederat ei, universi populi, tribus, et linguae, tremebant et metuebant eum: quos volebat, interficiebat, et quos volebat, percutiebat, et quos volebat, exaltabat, et quos volebat, humiliabat.

20. Quisquam autem elevatum est cor ejus, et spiritus illius obdormatus est ad superbia, depositus est de solo regni sui, et gloria ejus ablata est;

21. Et a filius hominum ejectus est; sed et cor ejus cum bestia positum est, et cum onagris erit habitatio ejus; fenum quoque, et bos, comedebat, et rora caeli corpus ejus infecitum est, donec cognosceret quod potestatem haberet Altissimus in regno hominum, et quemcumque voluerit suscitabit super illud.

22. Tu quoque, filius ejus, Baltassar, non humiliasti cor tuum, cum scires haec omnia;

23. Sed adversum Dominatorem caeli elevatus es; et vasa domus ejus allata sunt coram te, et tu, et optimates tui, et uxores tuae, et concubinae tuae, vinum bibistis in eis; deos quoque argenteos

et aureos, et seraeo, ferroso, lignosoque, et lapideo, qui non vident, neque audiunt, neque sentiunt, in aedem; porro Deum, qui habet fatum tuum in manu sua, et omnes vias tuas, non glorificasti.

24. Idcirco ab eo missus est articulus manus quae scripsit hoc quod exaratum est.

25. Haec est autem scriptura quae digesta est: MANE, TIBICET, PHARES.

26. Et haec est interpretatio sermonis: MANE, numeravi Deus regnum tuum; et complevit illud.

27. TIBICET, appensus es in statera, et inventus es minus habens.

28. PHARES, divisum est regnum tuum, et datum est Medis et Persis.

29. Tunc, Jubente rege, indutus est Daniel purpura, et circumdata est torques aurea collo ejus, et predicatum est de eo quod haberet potestatem tertius in regno suo.

30. Eadem nocte interfectus est Baltassar, rex Chaldaeus.

31. Et Darius, Medus, accessit in regnum, annos natus sexaginta duos.

CAPUT VI.

Daniel supra satrapas regni constituitur, et accusatus propter regis edictum non servasset, quia Deum oculi creabat, missus est in lacum leonum; sequentibus die illiusus eluctus, immisit ea subito dilanatis ejus accusatoribus; quare motus rex in suis provinciis Deum ejus transiitum precepit.

1. Piacuit Dario, et constituitur super regnum satrapas centum et viginti, ut essent in toto regno suo.

2. Et super eos principes tres, ex quibus Daniel unus erat, ut satrapae illis redderent rationem, et rex non sustineret molestiam.

3. Igitur Daniel superabat omnes principes et satrapas, quia spiritus Dei amplior erat in illo.

4. Porro rex cogitabat constituere eum super omne regnum; unde principes et satrapae querebant occasionem ut inveniarent Danieli ea latere regis; nullamque causam et suspensionem reperiri potuerunt, eo quod fidelis esset, et omnis culpa et suspicio non inveniretur in eo.

5. Dixerunt ergo viri illi: Non inveniemus Danieli hunc altitimum occasionem, nisi forte in lege Dei sui.

6. Tunc principes et satrapae surri-

peruerunt regi, et sic locuti sunt ei: Darius rex, in aeternum vive!

7. Consilium iolerant omnes principes regni tui, magistratus, et satrapae, senatores, et iudices, ut decretum imperatorium exeat, et edictum: ut omni qui poterit aliquam petitionem a quacunque deo et homine, usque ad triginta dies, nisi a te, rex, mittatur in lacum leonum.

8. Tunc itaque, rex, confirmata sententiam, et scribere decretum, ut non immutetur quod statutum est a Medis et Persis, nec praevaricari cuiquam locat.

9. Porro rex Darius proposuit edictum, et statuit.

10. Quod cum Daniel comperisset, id est, constitutum legem, ingressus est domum suam; et fenestris apertis in conaculo suo contra Jerusalem tribus temporibus in die flectebat genua sua, et adorabat, confitebaturque coram Deo suo, sicut et ante facere consueverat.

11. Viri ergo illi curiosius inquirentes, invenerunt Danielum orantem et obsecrantem Deum suum.

12. Et accedentes locuti sunt regi super edicto: Rex, namquid non constituisti ut omnis homo qui rogaret quemcumque de diis et hominibus, usque ad dies triginta, nisi te, rex, mittatur in lacum leonum? Ad quos respondens rex, ait: Verus est sermo, iuxta decretum Medorum atque Persarum, quod praevaricari non licet.

13. Tunc respondentes dixerunt coram rege: Daniel, de filiis captivitatis Juda, non curavit de lege tua, et de edicto quod constituisti, sed tribus temporibus per diem orat observatione sua.

14. Quod verbum cum audisset rex, satis contristatus est; et pro Daniele posuit cor ut liberaret eum, et usque in occasum solis laboravit ut erarerit illa in.

15. Viri autem illi, intelligentes regem, dixerunt ei: Scito, rex, quia in Medorum atque Persarum est, ut omne decretum quod constituitur rex, non licet immutari.

16. Tunc rex precepit, et adduxerunt Danielum, et miserunt eum in lacum leonum. Dixitque rex Danieli: Deus tuus, quem colis semper, ipse liberabit te.

17. Allatusque est lapis unus, et positus est super os lacu, quem obsignavit rex anulo suo, et annulo optimatum suorum, ne quid fieret contra Danieli-

18. Et abiit rex in domum suam, et demisit inconvatus; cibique non sunt allati coram eo, insuper et sonnus recessit ab eo.

19. Tunc rex primo dilocute consurgens, festinus ad lacum leonum percurrit.

20. Appropinquansque lacu, Danielum voce lacrymans inquam, et affatus est eum: Daniel, serve Dei viventis, constitutus, cui tu servis semper, pulsanus voluit te liberare a leonibus?

21. Et Daniel regi respondens, ait: Rex, in aeternum vive!

22. Deus meus misit angelum suum, et exclausit ora leonum, et non nocuerunt mihi, quia coram eo iustitia inventa est in me; sed et coram te, rex, delictum non feci.

23. Tunc vehementer rex gavisus est super eo, et Danieli precepit educi de lacu; eductusque est Daniel de lacu, et nulla lesio inventa est in eo, quia creditur Deo suo.

24. Jubente autem rege, addicti sunt viri illi, qui accusaverant Danielum, et in lacum leonum misit eum, ipsi, et filii, et uxores eorum; et non pervenerunt usque ad parimentum lacu, donec arripserit eos leones, et omnia ossa eorum comminuerunt.

25. Tunc Darius rex scripsit universis populis, tribubus et linguis, habitantibus in universa terra: Pax vobis multiplicetur!

26. A me constitutum est decretum, ut in universo imperio et regno meo, transcant et paveant Deum Danielis; ipsa est enim Deus vivens, et aeternus in secula, et regnum ejus non dissipabitur, et potestas ejus usque in aeternum.

27. Ipse Liberatur, atque Salvator, faciens signa, et mirabilia in caelo et in terra, qui liberavit Danieli de lacu leonum.

28. Porro Danieli perseveravit usque ad regnum Darii, regnumque Cyri Persae.

CAPUT VII.

Vidit Danielis de quatuor bestis quatuor regna designatas; de antiquo dieum et throno ejus ac ministris, quo iudicando perierunt bestiae; ad hunc accedens Filius hominis secum potestatem aeternam et inconvertibilem regnum; declaratur reges per bestias designati.

¹ 1 Mach. 2, 60.

² Sup. 1, 21.

gnata, et maxime quae per quartam bestiam et ejus cornua designantur, quae regnabit usque ad tempus et tempora et dimidium temporis.

1. Anno primo Baltassar, regis Babylonis, Daniel somnium vidit; visio autem capitis ejus in cubili suo; et somnium scribens brevi sermone comprehendit, summumque perstringens, ait:

2. Vidimus in visione mea nocte; et ecce quatuor venti calii pugnabant in mari magno.

3. Et quatuor bestiae grandes ascendeant de mari diverse inter se.

4. Prima quasi leonem, et alia habebat aquile; aspicebam donec evulso esset super pedes quasi homo stetit, et cor hominis datum est ei.

5. Et ecce bestia alia similis urso in parte stetit; et tres ordines erant in ore ejus, et in dentibus ejus, et sic dicebant ei: Surge, comede carnes plurimas.

6. Post haec aspicebam, et ecce alia quasi pardus; et alia habebat quasi avis, quatuor super se; et quatuor capita erant in bestia; et potestas data est ei.

7. Post haec aspicebam in visione noctis, et ecce bestia quarta terribilis, atque mirabilis, et fortis nimis; dentes ferros habebat magnos, comedens atque comminans, et reliqua pedibus suis concutans; dissimilis autem erit caeteris bestiis quas videram ante eam, et habebat cornua cornea.

8. Considerabam cornea, et ecce cornu aliud parvulum ortum est de medio eorum; et facie ejus et oculis ejus evulsa sunt a tera; et ecce oculi, quasi oculi hominis, erant in cornu isto, et os loquens ingentia.

9. Aspicebam donec throni positi sunt, et antiquus diemum sedit. Vestimentum ejus candidum quasi nix, et capilli capitibus ejus quasi lana munda; thronus ejus flammam ignis, rotae ejus ignis accensus.

10. Fluvius igneus rapidusque exibat a facie ejus; et decies milia milium ministrabant ei, et decies milies centena milia assistebant ei. Judicium sedit, et libri aperti sunt.

11. Aspicebam propter vocem sermonum grandium quae coram illud loquebatur; et vidi quoniam interiecta esset

¹ Apoc. 7, 11.

bestia, et perisset corpus ejus, et traditum esset ad comburendum igni;

12. Aliarum quoque bestiarum ablata esset potestas, et tempora vite constituta essent eis usque ad tempus et tempus.

13. Aspiciebam ergo in visione noctis, et ecce cum umbibus caeli quasi Filii hominis veniebant, et usque ad antiquum diem perveniit. Et in conspectu ejus obtulerunt eum.

14. Et dedit ei potestatem, et honorem, et regnum, et omnes populi, tribus, et linguae ipsi servierunt; potestas ejus, potestas aeterna, que non auferetur, et regnum ejus, quod non corrumpetur.

15. Horruit spiritus meus; ego, Daniel, territus sum in his, et visiones capitis mei conturbaverunt me.

16. Accessi ad unum de assistentibus, et veritatem quae verbum ab eo de omnibus his; qui dixit mihi interpretationem sermonum, et docuit me.

17. Hic quatuor bestiae magnae quatuor sunt regna que consurgent de terra.

18. Suscipient autem regnum sancti Dei altissimi, et obtinebunt regnum usque in saeculum, et saeculum saeculorum.

19. Post hoc volui diligenter discere de bestia quarta, que erat dissimilis valde ab omnibus, et terribilis nimis; dentes et unguis ejus ferret; comedeat, et commineabat, et reliqua pedibus suis conculebat;

20. Et de cornibus decem que habebat in capite, et de alio, quod ortum fuerat, ante quod ceciderat tris cornua; et de cornu illo, quod habebat oculos, et os loquens grandia; et majus erat ceteris.

21. Aspiciebam, et ecce cornu illud faciebat bellum adversus sanctos, et praevalere eis.

22. Donec venit antiquus diemum; et iudicium dedit sanctis Excelsi; et tempus advenit, et regnum obtinerunt sancti.

23. Et sic ait: Bestia quarta, regnum quarum erit in terra, quod majus erit omnibus regnis; et devorabit universam terram, et conculeabit, et commineat eam.

24. Porro cornua decem ipsius regni, decem reges erunt; et alius consurgit

¹ Sup. 3. 100 et 4. 21. Mich. 4. 7. Luc. 1. 32.

post eos, et ipse potentior erit prioribus, et tres reges humiliabit.

25. Et sermones contra Excelsum loquetur, et sanctos Altissimi commoret, et putabit quod possit mutare tempora, et leges; et tradetur in manu ejus usque ad tempus, et tempora, et dimidium temporaria.

26. Et iudicium sed-hbit, ut auferatur potentia, et conteratur; et dispercat usque in finem;

27. Regnum autem, et potestas, et magnitudo regni, que est subter omnia caelum, datur populo sanctorum Altissimi; cuius regnum, regnum sempiternum est, et omnes reges servierunt ei, et obediunt.

28. Hucusque finis verbi. Ego, Daniel, multum cogitationibus meis conturbabar, et facies mea mutata est in me; verbum autem in corde meo conservavi.

CAPUT VIII.

Visio de arietem duorum cornuum, et hircum unius ac postmodum quatuor cornuum, qui devicit arietem; quorum ille regem Medorum ac Persarum designat, hic autem reges Graecorum; additur prophetia de rege impudico, pessimo tyrannide, dolo et superbia, qui sine manu conteratur.

1. Anno tertio regni Baltasar regis, visio apparuit mihi. Ego, Daniel, post id quod videram in principio,

2. Vidi in visione mea, cum essem in Susis castris, quod est in Eilan regione, vidi autem in visione esse me super portam Ulai.

3. Et levavi oculos meos, et vidi, et ecce aries unus stabat ante paludem, habens cornua excelsa, et unum excelsius altero atque succrescens. Postea

4. Vidi arietem cornibus ventilantem contra occidentem, et contra aquilarem, et contra meridiem, et omnes bestiae non poterant resistere ei, neque liberari de manu ejus; fecitque secundum voluntatem suam, et magnificatus est.

5. Et ego intellegebam; ecce autem hircus caprarum veniebat ab occidente super faciem totius terre, et non tangebatur terram; porro hircus habebat cornua insignia inter oculos suos.

6. Et venit usque ad arietem illum cornutum, quem videram stantem ante portam, et occurrit ad eum in impetu fortitudinis suae.

CAPUT VIII.

7. Cumque appropinquasset prope arietem, celeratus est in eum, et percussit arietem; et comminuit duo cornua ejus, et non poterat aries resistere ei; cumque eum misisset in terram, conculeavit, et nemo quibat liberare arietem de manu ejus.

8. Hircus autem caprarum magnus factus est nimis; cumque crevisset, iracundus est cornu magnum, et orta sunt quatuor cornua subter illud per quatuor ventos caeli.

9. De uno autem ex eis egressum est cornu unum modicum, et factum est grande contra meridiem, et contra orientem, et contra fortitudinem.

10. Et magnificatum est usque ad fortitudinem caeli, et deiecit de fortitudine, et de stellis, et conculeavit eas.

11. Et usque ad principem fortitudinis magnificatum est, et ab eo tulit iuge sacrificium, et deiecit locum sanctificationis ejus.

12. Liber autem datum est ei contra iuge sacrificium propter peccata; et preparatur veritas in terra; et faciet, et preparabit.

13. Et audivi unum de sanctis loquentem; et dixit unus sanctus alteri nescio cui loquenti; Usquequo visio, et iuge sacrificium, et pocatum desolationis, que facta est, et sanctorum, et fortitudo conculebitur?

14. Et dixit ei: Usque ad vesperam et mane, dies duo millia trecenti; et mandabitur sanctorum.

15. Factum est autem cum viderem, ego Daniel, visionem, et quororem intelligentiam, ecce stetit in conspectu meo quasi species viri;

16. Et audivi vocem viri inter Ulai, et clamavit, et ait: Gabriel, fac intelligere tibi visionem.

17. Et venit, et stetit juxta mihi ego stebam; cumque venisset, pavens currit in faciem meam, et ait ad me: Intellige, fili hominis, quoniam in tempore finis complebitur visio.

18. Cumque loqueretur ad me, collapsus sum pronus in terram; et tetigit me, et statuit me in gradu meo.

19. Dixitque mihi: Ego ostendam tibi que futura sunt in novissimo maledictionis, quoniam habet tempus finem suum.

20. Aries, quem vidisti habere cor-

¹ Jer. 25. 11 et 29. 10.

na. rex Medorum est atque Persarum. 21. Porro hircus caprarum, rex Graecorum est; et cornu grande, quod erat inter oculos ejus, est rex prius.

22. Quod autem fracto illo surrexerunt quatuor pro eo, quatuor reges de gente ejus consurgent, sed non in fortitudine ejus;

23. Et post regnum eorum, cum creverint iniquitates, consurgit rex impudens facie, et intelligens propositiones.

24. Et roborabitur fortitudo ejus, sed non in viribus suis; et supra quam credi potest, universa vastabit, et preparabitur, et faciet. Et interdicet robustos, et populum sanctorum

25. Secundum voluntatem suam, et dirigetur dolus in manu ejus; et cor suum megificabit, et in copia rerum omnium occidet plurimos; et contra principem principum consurgit, et sine manu conteretur.

26. Et visio vespero et mane que dicta est, vera est; tu ergo visionem signa, quia post multos dies erit.

27. Ego, Daniel, langui, et agrotavi per dies; cumque surrexissem, faciebam opera regis, et superabam visionem, et non erat qui interpretaretur.

CAPUT IX.

Post orationem Danielis, qua confitetur Jades propter sua et patris peccata vocasse in magnam afflictionem, potens Dei misericordiam erga populum suum. Et ipsi revelatio de septuaginta hebdomadibus usque ad nuncem sancti sanctorum, et de Christi mortis, populique ejus perdendo, et abominations desolationis in templo.

1. In anno primo Darii, filii Aserui, de semine Medorum, qui imperavit super regnum Chaldaeorum;

2. Anno vero regni ejus, ego, Daniel, intellexi in libro; numerum annorum, de quo factus est sermo Domini ad Jeremiam prophetam, ut completerentur desolationis Jerusalem septuaginta anni.

3. Et post faciem meam ad Dominum Deum meum, rogare et deprecari in Jejunio, sacco et cinere.

4. Et oravi Dominum Deum meum, et confessus sum, et dixi: O Domine, Deus magne et terribilis, custodiens pactum et misericordiam diligentibus te, et custodientibus mandata tua!

² II Esdr. 1. 5.

5. ⁴ Peccavimus, iniquitatem fecimus, super egimus, et recessimus, et declinavimus a mandatis tuis ac iudiciis.

6. Non obdovimus servis tuis, prophetis, qui locuti sunt in nomine tuo regibus nostris, principibus nostris, patribus nostris, omnique populo terrae.

7. Tibi, Domine, iustitiam nobis autem confusio faciei, sicut est hodie viri Iudae, et habitatoribus Jerusalem, et omni Israel, his qui prope sunt, et his qui procul in universis terris ad quas eiecisti eos, propter iniquitates eorum, in quibus peccaverunt in te.

8. Domine, nobis confusio faciei, regibus nostris, principibus nostris, et patribus nostris, qui peccaverunt.

9. Tibi autem, Domine Deo nostro, misericordia et propitius; quia recessimus a te.

10. Et non audierimus vocem Domini Dei nostri, ut ambularem in lege ejus, quam posuit nobis per servos suos, prophetas.

11. Et omnis Israel prevaricati sunt legem tuam, et declinaverunt nos audirent vocem tuam; et servavit super nos maledictio et detestatio, quae scripta est in libro Moysi, et scribitur Deo, quia peccavimus ei.

12. Et statuit sermones suos, quos locutus est super nos et super principes nostros, qui iudicaverunt nos, ut supercederent in nos magnum malum, quale nunquam fuit sub omni caelo, secundum quod factum est in Jerusalem.

13. Sicut scriptum est in lege Moysi, omne malum hoc venit super nos; et non rogavimus faciem tuam, Domine Deus noster, ut revertoremur ab iniquitatibus nostris, et cogitaremur veritatem tuam.

14. Et vidit Dominus super malitiam, et adduxit cum super nos. Iustus Dominus Deus noster in omnibus operibus suis, quos fecit; non enim audivimus vocem ejus.

15. ⁵ Et nunc, Domine Deus noster, qui eduxisti populum tuum de terra Aegypti in magna forti, et fecisti tibi nomen secundum diem hanc, peccavimus, iniquitatem fecimus.

16. Domine, in omnia iustitiam tuam, avertatur, obscuro, ira tua et furor tuus,

⁴ Baruch 1, 17.
⁵ Deut. 27, 14.
⁶ Baruch 2, 11.

a civitate tua Jerusalem et monte sancto tuo; propter peccata enim nostra, et iniquitates patrum nostrorum, Jerusalem et populus tuus in opprobrium sunt omnibus per circuitum nostrum.

17. Nunc ergo exaudi, Deus noster, orationem servi tui, et preces ejus et ostende faciem tuam super sanctuarium tuum, quod deserture est, propter temetipsum.

18. Inclina, Deus meus, aurem tuam, et audi; aperi oculos tuos, et vide desolationem nostram, et civitatem super quam invocatum est nomen tuum; neque enim in justificationibus nostris prosterimus preces ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multas.

19. Exaudi, Domine, placare, Domine; attende, et fac; ne moreris propter temetipsum, Deus meus, quia nomen tuum invocatum est super civitatem et super populum tuum.

20. Canque adhuc loquerer, et orarem, et confiterer peccata mea, et peccata populi mei Israel, et prosterneram preces meas in conspectu Dei mei, pro monte sancto Dei mei;

21. Adhuc me loquente in oratione, ecce vir Gabriel, quem videram in visione a principio, cito volans, tetigit me in tempore sacrificii vespertini.

22. Et docuit me, et locutus est mihi, dixitque: Daniel, nunc egressus sum ut docerem te, et intelligeres.

23. Ab exordio precum tuarum egressus est sermo; ego autem veni ut indicarem tibi, quia vir desideriorum es; tu ergo animadvertere sermonem, et intelligere visioem.

24. ⁶ Septuaginta hebdomadae abbreviate sunt super populum tuum et super urbem sanctam tuam, ut consummetur prevaricatio, et finem accipiat peccatum, et deleatur iniquitas, et adlocatur iustitia sempiterna, et impleatur visio, et prophetia, et ungatur sanctas sanctorum.

25. Scito ergo, et animadvertere: Ab exitu sermonis et primum edificator Jerusalem, usque ad Christum ducentis hebdomadae septem et hebdomadae sexaginta duae erunt; et rursum edificabitur platea, et muri in angustia temporum.

26. Et post hebdomadas sexaginta duas

⁶ Exod. 14, 22.
⁷ Joan. 1, 45.

occidetur Christus; et non erit ejus populus qui eum negaturus est. Et civitatem et sanctuarium dissipabit populus cum dabo venturo; et finis ejus vasitas, et post finem belli statuta desolatio.

27. Confirmabit autem noctem multis hebdomada una; et in dimidio hebdomadae deficiet hostia et sacrificium, et erit in templo abominatio desolationis, et usque ad consummationem et finem perseverabit desolatio.

CAPUT X.

Ubi se afflxit Daniel, videt virum lineis vestitum, qui hic describitur, et territus ac tremens confortatur semel et iterum; de residente principe regi Persarum, de principe Graecorum, et de Michael, principe Judaeorum, qui solus auxiliatur.

1. Anno tertio Cyri, regis Persarum, verbum revelatum est Danieli, cognomento Baltassar, et verbum verum, et fortitudo magna; intellexitque sermonem; intelligentia enim est opus in visio.

2. In diebus illis, ego, Daniel, Iogebam trium hebdomadarum diebus;

3. Panem desiderabilem non comedi; et caro et vinum non introierunt in os meum, sed neque unguento unctus sum, donec complerentur trium hebdomadarum dies.

4. Die autem vigesima et quarta mensis primi, eram iuxta fluvium magnum, qui est Tigris;

5. Et levavi oculos meos, et vidi: et ecce vir unus vestitus lineis, et renes ejus cinerum auro obrizis;

6. Et corpus ejus quasi chrysolithus, et oculi ejus ut lampas ardens; et brachia ejus, et quo dorsum sunt usque ad pedes, quasi species aeris candentis; et vox sermonum ejus ut vox multitudinis.

7. Vidi autem, ego Daniel, solus visionem; porro viri qui erant mecum non viderunt; sed terror nimis irruit super eos, et fegerunt in absconditum.

8. Ego autem relictus solus, vidi visionem grandem hanc; et non remansit in me fortitudo, sed et species mea limata est in me, et emarcui, nec habui quidquam virium.

9. Et audivi vocem sermonum ejus; et audiens jacebam consternatus super

¹ Matth. 24, 15.

faciem meam, et vultus meus haerebat terra.

10. Et ecce manus tetigit me, et erexit super genua mea et super articulos manuum mearum.

11. Et dixit ad me: Daniel, vir desideriorum, intellige verba quae ego loquor ad te, et sta in gradibus tuis; nunc enim sum missus ad te. Cumque dixisset mihi sermonem istum, steti tremens.

12. Et ait ad me: Noli metuere, Daniel; quia ex die primo quos posuisti cor tuum ad intelligendum ut te adificares in conspectu Dei tui, exaudita sunt verba tua, et ego veni propter sermones tuos.

13. Principes autem regni Persarum restitit mihi viginti et uno diebus; et ecce Michael, unus de principibus primis, venit in adiutorium meum; et ego remansi ibi iuxta regem Persarum.

14. Veni autem ut docerem te quae ventura sunt populo tuo in novissimis diebus, quoniam adhuc visio in dies.

15. Cumque loqueretur mihi hujusmodi verbis, dejeci vultum meum ad terram, et tacui.

16. Et ecce quasi similitudo filii hominis tetigit labia mea; et aperiens os meum, locutus sum, et dixi ad eum qui stabat contra me: Domine mi, in visione tua dissolutus sum compage mea, et nihil in me remansit virium;

17. Et quomodo poterit sermo domini me loqui cum domino meo? nihil enim in me remansit virium, sed et halitus meus intercluditur.

18. Rursum ego tetigit me quasi visio hominis, et confortavi me, et dixi:

19. Noli timere, vir desideriorum; pax tibi! confortare, et esto robustus. Cumque loqueretur mecum, convalesci, et dixi: Loquere, domine mi, quia confortasti me.

20. Et ait: Numquid solis quae venerim ad te? Et nunc revertar ut praesentem adversum principem Persarum. Cum ego egredere, apparuit princeps Graecorum veniens.

21. Verumtamen annuntiabo tibi quod expressum est in Scriptura veritatis; et nemo est adiutor meus in omnibus his, nisi Michael, princeps vester.

CAPUT XI.

Valicinium de regibus Persarum et regis Graecorum; de bellis ac insidiis inter reges australes et aquilonales, et de rege qui Deum docuerit

non reputabit, sed plurima adversus ipsum loquetur; et que provinciam ab illo evadent, quibusve dominabitur.

1. Ego autem ab anno primo Darii Medii, stabam ut confortaretur et roboraretur.

2. Et tunc veritate annuntiabo tibi. Ecce adhuc tres reges stabunt in Perside; et quartus ditabitur populo nimis super omnes; et cum invalerit divitiis suis, concitabunt omnes adversum regnum Græciæ.

3. Surgat vero rex fortis, et dominabitur potestate multa, et faciet quod placuerit ei.

4. Et cum steterit, conteretur regnum ejus, et dividetur in quatuor ventos cæli; sed non in posteris ejus, neque secundum potentiam illius, qua dominatus est; lacebunt enim regnum ejus etiam in externis, exercitiis his.

5. Et confortabitur rex austri; et de principibus ejus prævalēbit super eum; et dominabitur diuone, multa enim dominatio ejus.

6. Et post finem annorum fœderabuntur, filiarque regis austri veniet ad regem æquilonis facere amicitiam; et non obtinebit fortitudinem brachii, nec stabit semen ejus; et tradetur ipsa, et qui adduxerunt cum adolescentibus ejus, et qui confortabant eam in temporibus.

7. Et stabit de germine radicem ejus plantatio; et veniet cum exercitu, et ingredietur provinciam regis æquilonis, et absteriet eis, et obtinebit.

8. Insuper et deos eorum, et sculptilia, vasa quoque pretiosa argenti et auri, captiva ducet in Ægyptum; ipsa prævalēbit adversus regem æquilonis.

9. Et intrabit in regnum rex austri, et revertetur ad terram suam.

10. Filii autem ejus provocabuntur, et congregant multitudinem exercituum plurimorum; et venit præparans, et inundans; et revertitur, et concitabitur, et congregietur cum robore ejus.

11. Et provocatus rex austri egredietur, et pugnabit adversus regem æquilonis; et præparabit multitudinem nimiam, et dabitur multitudo in manu ejus.

12. Et capiet multitudinem, et exaltabit cor ejus; et deiecit multa millia, sed non prævalēbit;

13. Converteret enim rex æquilonis;

et præparabit multitudinem multo majorem quam prius; et in fine temporum annorumque, veniet præparans cum exercitu magno et opibus nimis.

14. Et in temporibus illis multi consurgent adversus regem austri; filii quoque prævaricatorum populi tui exhibebunt ut implent visionem, et converent.

15. Et veniet rex æquilonis, et comportabit aggerem, et capiet urbes munitissimas; et brachia austri non sustinebunt, et consurgent elacti ejus ad resistendum, et non erit fortitudo.

16. Et faciet veniens super eum iusta pñctum suum, et non erit qui stet contra faciem ejus; et stabit in terra incluta, et consumetur in manu ejus.

17. Et ponet faciem suam ut veniat ad tenendum universum regnum ejus; et recta faciet cum eo; et illam feminariam dabit ei, ut evertat illud; et non stabit, nec illius erit.

18. Et converteret faciem suam ad insulas, et capiet multas; et cessare faciet principem opprobrii sui; et opprobrium ejus convertetur in eum.

19. Et converteret faciem suam ad imperium terre suæ, et impinget; et corruet, et non invenietur.

20. Et stabit in loco ejus vilissimus et indignus decore regio; et in paucis diebus conteretur, non in furore, nec in prælio.

21. Et stabit in loco ejus despectus, et non tribuetur et honor regius; et veniet clam, et obtinebit regnum in fraudulencia.

22. Et brachia pugnantis expugnabuntur a facie ejus, et conterentur; insuper et dux fœderis.

23. Et post amicitias, cum eo faciet dolium, et ascendet, et superabit in medio populo.

24. Et abundantes et oberes urbes ingredietur; et faciet quas non fecerant patres ejus, et patres patrum ejus; rapinas, et prædæ, et divitiis eorum dissipabit, et contra firmissimas captivitates infudit; et hoc usque ad tempus.

25. Et concitabitur fortitudo ejus, et cor ejus adversum regem austri in exercitu magno; et rex austri provocabitur ad bellum multis auxiliis et fortibus nimis, et non stabunt, quia infuit adversus eum consilia.

26. Et comedentes panem cum eo, conterent illum, exercitiasque ejus opprimet, et cadent interfecti plurimi.

27. Duorum quoque regum cor erit ut malefaciant; et ad mensam unam manducium loquentur; et non proficiant, quia adhuc filius in aliud tempus.

28. Et revertetur in terram suam cum equis multis; et cor ejus adversum testamentum sanctum; et faciet, et revertetur in terram suam.

29. Statuto tempore revertetur, et veniet ad austrum; et non erit priori simile visissimum.

30. Et veniet super eum triones et romani; et parcietur, et revertetur, et indignabitur contra testamentum sanctum, et faciet; reverteturque, et cogitabit adversum eos qui dereliquerunt testamentum sanctum.

31. Et brachia et eo stabunt, et polleat sanctuarium fortitudinis; et assequetur jure sacrificium, et dabant abominationem in desolationem.

32. Et impij in testamentum simulabant fraudulenter; populus autem sciens Deum suum, obtinebit, et faciet.

33. Et docti in populo docebunt plurimos; et ruent in gladio, et in flamma, et in captivitate, et in rapina dierum.

34. Cumque corruerint, subleventur auxilio parvulo, et applicabuntur eis partim fraudulenter.

35. Et de eruditissimis ruent, et confutent, et diligantur, et dealbentur usque ad tempus prædictam, quia adhuc aliud tempus erit.

36. Et faciet iuxta voluntatem suam rex; et elevabitur, et magnificabitur adversus omnem deum; et adversus Deum decorem loquetur magnificentia; et dirigetur, donec compleatur iracundia; perpetrata quippe est definitio.

37. Et Deum patrum suorum non reputabit, et erit in concupiscentiis feminarum, nec quemquam decorem curabit, quia adversum universa consurgat.

38. Deum autem Maozim in loco suo venerabitur, et deum, quem ignorarent patres ejus, colat auro, et argento, et lapide pretioso, rebusque pretiosis.

39. Et faciet ut munit Maozim cum deo aliquo quem cognovit, et multiplicabit gloriam, et dabit eis potestatem in multis, et terram dividet gratuito.

40. Et in tempore præfinito preliabitur adversus eum rex austri; et quasi tempestas veniet contra illum rex æquilonis, in curribus, et in equibus, et in

classa magna; et ingredietur terras, et conteret, et pertransiet.

41. Et introibit in terram gloriosam, et molles corruent. Haec autem solia salvabuntur de manu ejus; Edom, et Moab, et principium florum Ammon.

42. Et mittet manum suam in terras, et terra Ægypti non effugiet.

43. Et dominabitur thesaurorum auri et argenti, et in omnibus pretiosis Ægypti; per Libyam quoque et Æthiopianam transibit.

44. Et fama turhabet eum ab oriente et ab aquilone; et veniet in multitudine magna ut conterat et interficiat plurimos.

45. Et figet tabernaculum suum Apadno inter maria, super montem inclutum et sanctum; et veniet usque ad summam tatem ejus, et nemo auxiliabitur ei.

CAPUT XII.

Post magnam afflictionem tandem salvabitur reliquus Judorum, et ex mortuis quidam resurgent ad vitam, et quidam ad opprobrium; docti vero ad doctores fulgent; de duobus ad ripas fluminis stantibus, et viro linis vestito, qui temporis aperit determinationem, et de completionibus hujus prophetis post statutum tempus.

1. In tempore autem illo consurgent Michael, princeps magnus, qui stat pro filiis populi tui; et veniet tempus quale non fuit ab eo quod gerentes esse commiserunt usque ad tempus illud. Et in tempore illo salvabitur populus tuus omnis qui inventus fuerit scriptus in libro.

2. Et multi de his qui dormiunt in terræ pulvere evigilabunt, et illi in vitam æternam, et illi in opprobrium ut videant semper.

3. Qui autem docti fuerint? fulgebunt quasi splendidi firmamenti; et qui ad justitiam erudiunt multos quasi stelle in perpetuas æternitates.

4. Tu autem, Daniel, clauda sermones, et signa librum usque ad tempus statutum; plurimi pertransibunt, et multiplex erit scientia.

5. Et vidi, ego Daniel, et ecce quasi duo alii stabant: unus hinc super ripam fluminis, et aliunde inde altera ripa fluminis.

6. Et dixi viro qui erat indutus lineis,

qui stabat super aquas fluminis: Usquequo finis horum mirabilium?

7. Et audivi virum qui indutus erat lineis, qui stabat super aquas fluminis, et cum elevasset dexteram et sinistram suam in caelum, et jureret per viventem in aeternum, quia in tempus, et tempora, et dimidium temporis; et cum completa fuerit dispersio manus populi sancti, conculcabitur universa haec.

8. Et ego audivi, et non intellexi, et dixi: Domine mi, quid erit post haec? Dixit: Vade, Daniel; quia clausi sunt, signatique sermones, usque ad praefinitum tempus.

10. Eligentur, et dealbabitur, et quasi ignis probabuntur multi; et impii agent impii, neque intelligunt omnes impii; porro docti intelligent.

11. Et a tempore cum ablatus fuerit iuge sacrificium, et posita fuerit abominatio in desolationem, dies mille ducentii monaginta.

12. Beatus qui expectat, et pervenit usque ad dies mille trecentos triginta quinque!

13. Tu autem, vade ad praefinitum, et requiesces, et stabis in sorte tua in finem dierum.

Haecque Danielen in hebraeo volumine legitimus. Quae sequuntur usque ad finem libri, de Theodotionis editione translata sunt.

CAPUT XIII.

Cassianum Susannam impudici presbyteri, cum ejus concubitus frui non possent, falso adulteri accusant; sed eam ad mortem ducerent, erantem exaudivit Deus, et per psallentem Danielen proprio ore convictos senes jure talium populus interimit.

1. Et erat vir habitans in Babylone, et nomen ejus Josachim; 2. Et accepit uxorem nomine Susannam, filiam Helciae, pulchram nimis, et timeuntem Deum; 3. Parentes enim illius, cum essent justi, erudierunt filiam suam secundum legem Moysi.

4. Et erat autem Josachim dives valde, et erat ei pomarium vicinum domui suae; et ad ipsum conflabant Judaei, eo quod esset honorabilior omnium.

5. Et constituti sunt de populo duo

senes judices in illo anno, de quibus locutus est Dominus: Quia egressa est iniquitas de Babylone a senioribus judicibus, qui videbantur regere populum, &c. Isti frequentabant domum Josachim, et veniebant ad eos omnes qui habebant judicia.

7. Cum autem populus revertisset per meridiem, ingrediebatur Susanna, et deambulabat in pomario viri sui.

8. Et videbant eam senes quotidie ingredientem et deambulante; et exarserunt in concupiscentiam ejus;

9. Et everterunt scenam suam, et declinaverunt oculos suos ut non viderent caelum, neque recordarentur iudiciorum iustorum.

10. Erant ergo ambo vulnerati amore ejus, nec indicaverunt sibi vicissim dolorem suum;

11. Erubescbant enim indicare sibi concupiscentiam suam, volentes concumbere cum ea;

12. Et observabant quotidie sollicitius videre eam. Dixitque alter ad alterum: 13. Eamus domum, quia hora prandii est; et egressi, recesserunt a se.

14. Cumque revertissent, venerunt in unum; et seiscitantes ab invicem causam, confessi sunt concupiscentiam suam; et tunc in communi steterunt tempus quando eam possent invenire solam.

15. Factum est autem, cum observarent diem aptum, ingressa est aliquando sicut heri et nudistertius, cum duabus solis puellis, voluitque lavari in pomario, vestus quippe erat;

16. Et non erat ibi quisquam, praeter duos senes absconditos, et contemplantes eam.

17. Dixit ergo puellis: Afferte mihi oleum, et smegmata, et ostia pomarii claudite, ut laver.

18. Et fecerunt sicut praeeperat; clauseruntque ostia pomarii, et egressae sunt per posticum, ut afferrent quae juserat; nesciebantque senes intus esse absconditos.

19. Cum autem egressae essent puellae, surrexerunt duo senes, et accurrerunt ad eam, ut dixerunt:

20. Ecce ostia pomarii clausa sunt, et nemo nos videt, et nos in concupiscentia tua sumus; quam ob rem assentire nobis, et commiscere nobiscum.

21. Quod si nolueris, dicemus contra te testimonium, quod fecerit tecum juve-

nis, et ob hanc causam emisit puellas a se.

22. Invenit Susanna, et ait: Angustiae sunt mihi undique; si enim hoc egero, mors mihi est; si autem non egero, non effugiam manus vestras.

23. Sed melius est mihi abeque opere incidere in manus vestras, quam peccare in conspectu Domini.

24. Et exclamavit voce magna Susanna, et clamaverunt autem et senes adversus eam.

25. Et cecurrit usque ad ostia pomarii, et aperuit.

26. Cum ergo audissent clamorem famulorum in pomario, irruerunt per posticum ut viderent quidnam esset.

27. Postquam autem senes locuti sunt, eruberunt servi vehementer, quia nunquam dictus fuerat sermo hujusmodi de Susanna.

28. Et facta est dies crastina; cumque venisset populus ad Josachim, virum ejus, venerunt et duo presbyteri, pleni aliqua cogitatione adversus Susannam ut laeserent eam.

29. Et dixerunt coram populo: Mitte ad Susannam, filiam Helciae, uxorem Josachim. 30. Et statim miserunt; et venit cum parentibus, et illis, et universis cognatis suis.

31. Porro Susanna erat delicata nimis, et pulchra specie.

32. At iniqui illi jasserunt ad discoperiret (erat enim cooperta), ut vel sic salutarer decore ejus.

33. Fiebat igitur sui, et omnes qui noverant eam.

34. Consurgentes autem duo presbyteri in medio populi, posuerunt manus suas super caput ejus.

35. Quae fletus suscitavit ad caelum; erat enim cor ejus fiduciam habens in Domino.

36. Et dixerunt presbyteri: Cum dealbaremus in pomario soli, ingressa est haec cum duabus puellis; et clausit ostia pomarii, et dimisit a se puellas.

37. Venitque ad eam adolescens, qui erat absconditus, et concubuit cum ea.

38. Porro nos, cum essemus in amulo pomarii, vidimus iniquitatem, curramus ad eos, et vidimus eos pariter commisceri.

39. Et illam quidem non quivimus

comprehendere, quia fortior nobis erat, et, ageris ostis, exsilit.

40. Hanc autem cum apprehendisset, interrogavimus quoniam esset adolescens, et noluit indicare nobis. Hujus rei testes sumus.

41. Credidit eius multitudo quasi senibus, et iudicibus populi; et condemnaverunt eam ad mortem.

42. Et exclamavit autem voce magna Susanna, et dixit: Deus aeternae, qui absconditorum es cogitor, qui ostia nesciamus antequam fiant.

43. Tu scis quoniam falsum testimonium tulerunt contra me; et ecce minor, cum nihil horum fecerim, quae isti malignose composuerunt adversum me.

44. Exaudivit autem Dominus vocem ejus.

45. Cumque duceretur ad mortem, suscitavit Dominus spiritum sanctum pueri juvenis, cuius nomen Daniel;

46. Et exclamavit voce magna: Mundus ego sum a sanguine hujus.

47. Et conversus omnis populus ad eam, dixit: Quis est iste sermo quem tu locutus es?

48. Qui cum staret in medio eorum, ait: Sic facti, filii Israel, non iudicantes, neque quod verum est cognoscentes, condemnastis filiam Israel?

49. Revertimini ad iudicium, qui falsum testimonium locuti sunt adversus eam.

50. Reversus est ergo populus cum festinatione, et dixerunt ei senes: Veni, et sede in medio nostrum, et indica nobis, quia tibi Deus dedit honorem senectutis.

51. Et dixit ad eos Daniel: Separate illos ab invicem procul, et diducite eos.

52. Cum ergo divisi essent alter ab altero, vocavit unum de eis, et dixit ad eum: Inveterate diorum malorum, nunc venerunt peccata tua, quae operabaris prius.

53. Iudicans iudicia iniusta, innocentes opprimens, et dimittens notos dicente Domino: Innocentem et iustum non interficies;

54. Nunc ergo, si vidisti eam, dic sub qua arbore videris eos colloquutos sibi. Qui ait: Sub schino.

55. Dixit autem Daniel: Recte mentus es in caput tuum; ecce enim angulus Dei, acceptus sententia ab eo, sciendat te medium.

* Apoc. 10, 5.

56. Et, amoto eo, iussit venire alium; et dixit ei: Semen Chanaan, et non Juda, species decepit te, et concupiscentia subvertit cor tuum.

57. Sic faciebatis filios Israel; et illos timentes loquebantur vobis; sed filii Juda non sustinuit iniquitatem vestram.

58. Nunc ergo, die mihi sub qua arbor benehenderis eos loquentes tibi. Qui ait: Sub primo.

59. Dixit autem ei Daniel: Recte mentitus es et tu in caput tuum; manet enim angelus Domini, gladium habens, ut acetet te domum, et interficiat vos.

60. Exclamavit itaque omnis catus voce magna; et benedixit Deum qui salvat sperantes in se;

61. Et connumeraverat adversus duos presbyteros convictos enim eos Daniel ex ore suo falsum dixisse testimonium; feceruntque eis sicut male egerant adversus proximum.

62. Et faciunt secundum legem Moysi. Et interfecerunt eos, et salvatus est sanguis innocuus in die illa.

63. Helcias autem et uxor ejus laudaverunt Deum pro filia sua, Susanna, cum Joachim, marito ejus, et cognatis omnibus, quia non esset inventa in ea res turpis.

64. Daniel autem factus est magnus in conspectu populi, a die illa, et deinceps.

65. Et rex Astrages apposuit est ad patres suos, et suscepit Cyrus Perses regnum ejus.

CAPUT XIV.

Frangit sacerdotum idoli Bel, qui apposito illi cibos occulte auferant, regi per Danielis delectate sunt; ipsique interemptis, idolum una cum templo suo eversum est; similiter et draconem quem colebant Babyloii, fujerit in ea massa ex pice, adipo et pulvis confecta, Daniel interfecit, quapropter instantibus Babyloiiis, missus est in lacum leonum. Illasque servatus, illate etiam illi rex propositam Habacuc praefixit ex Judaea; nec prodest illi Habacuc praefixit ex Judaea; nec prodest illi a leonibus in momento devoratis, jubet omnes cinere Deum Daniels.

1. Erat autem Daniel conviva regis, et honoratus super omnes amicos ejus.

2. Erat quoque idolum apud Babyloiiis nomine Bel, et impendebantur in eo

1 Deut. 19, 19-20.

per dies singulos similia artaba duodecim, et oves quadraginta, vinique amphoras sex.

3. Rex quoque colebat eum, et ibat per singulos dies adorare eum. Porro Daniel adorabat Deum suum; dixitque ei rex: Quare non adoras Bel?

4. Qui respondens ait ei: Quia non colo idola manufacta, sed viventes Deum, qui creavit celum et terram, et habet potestatem omnis carnis.

5. Et dixit rex ad eum: Non videtur tibi esse Bel vivens deus? An non vides quomodo comedat et bibat quotidie?

6. Et ait Daniel irridens: Ne verum, rex; iste enim intrinsecus lituus est, et fornicosus aures, neque comedit aliquid.

7. Et iratus rex vocavit sacerdotes ejus, et ait eis: Nisi dixeritis mihi quis est qui comedat impensa sua, morimini.

8. Si autem ostenderitis quomodo Bel comedat haec, morietur Daniel, qui blasphemavit in Bel. Et dixit Daniel regi: Fiat juxta verbum tuum.

9. Erant autem sacerdotes Bel septuaginta, exceptis uxoriibus, et parvulis, et filiis. Et venit rex cum Daniele in templum Bel;

10. Et disertur sacerdotes Bel; Eos nos egredimur foras; et tu, rex, pote escas, et vinum misce; et claude ostium, et sigilla annulo tuo.

11. Et cum ingressus fuisset ianua, nisi invererit omnia comesta a Bel; morte morietur, vel Daniel qui mentitus est adversum nos.

12. Continebant autem, quia fecerant sub mensa absconditum introitum, et per illum ingrediebantur semper et devorabant ea.

13. Factum est igitur postquam egressi sunt illi, rex posuit cibos ante Bel; praecipit illi perire suis, et attulerunt cinerem, et cribavit per totum templum coram rege; et egressi clauserunt ostium, et signatos annulo regis abierunt.

14. Sacerdotes autem ingressi sunt nocte, juxta consuetudinem suam, et uxores et filii eorum, et comederunt omnia, et biberunt.

15. Surrexit autem rex primo diluculo, et Daniel cum eo.

16. Et ait rex: Salvate sunt signacula, Daniel? Qui respondit: Salva, rex.

17. Statimque cum aperisset ostium, levatus rex mensam, exclamavit voce magna: Magnus es, Bel, et non est apud te dignus quisquam!

18. Et risit Daniel, et tenuit regem ne ingrederetur intro, et dixit: Ecce pavimentum; animadvertite culus vestigia sunt haec.

19. Et dixit rex: Video vestigia viro-rum, et mulierum et infantium. Et iratus est rex.

20. Tunc apprehendit sacerdotes, et uxores et filios eorum; et ostenderunt ei abscondita ostiola per quae ingrediebantur, et comestabant quae erant super mensam.

21. Occidit ergo illos rex, et tradidit Bel in potestatem Daniels, qui subvertit eum et templum ejus.

22. Et erat draco magnus in loco illo, et colebat eum Babyloii;

23. Et dixit rex Danieli: Ecce nunc non potes dicere quia iste non sit deus vivens; adora ergo eum.

24. Dixitque Daniel: Dominum Deum meum adoro, quia ipse est deus vivens;

25. Tu autem, rex, da mihi potestatem, et interficiam draconem absque gladio et fuste. Et ait rex: Do tibi.

26. Tulit ergo Daniel picem, et adipem, et pilos; et coxit pariter, fecitque massas, et dedit in os draconis; et diruptus est draco. Et dixit: Ecce quem ostendatis.

27. Quod cum audissent Babyloii, indignati sunt vehementer; et congregati adversum regem, dixerunt: Judaeus factus est rex; Bel destruxit, draconem interfecit, et sacerdotes occidit.

28. Et dixerunt, cum venissent ad regem: Trade nobis Daniele, alioquin laeribemus te et dormum tuam.

29. Vidit ergo rex quod irruerent in

luc. 9, 9.

eum vehementer, et necessitate compulsi, tradidit eis Daniele.

30. Qui insurrexerunt eum in lacum leonum; et erat ibi diebus sex.

31. Porro ibi lacu erant leones septem, et dabantur eis duo corpora quotidie, et duo oves; et tunc non data sunt eis, ut devorerent Daniele.

32. Erat autem Habacuc propheta in Judaea; et ipse coxerat pulmentum, et intraverat panes in alveolo, et ibat in caupum ut ferret messoribus.

33. Dixitque angelus Domini ad Habacuc: Fer praedium quod habes in Babylone Danieli, qui est in lacu leonum.

34. Et dixit Habacuc: Domine, Babylonia non vidi, et lacum nescio.

35. Et apprehendit eum angelus Domini in vertice ejus, et portavit eum capillo capitis sui; posuitque eum in Babylone, supra lacum, in impetu spiritus sui.

36. Et clamavit Habacuc, dicens: Danieli, serve Dei, tolle praedium quod misit tibi Deus!

37. Et ait Daniel: Recordatus es mei, Deus, et non dereliquisti diligentem te.

38. Surgensque supra confestim. Porro angelus Domini restituit Habacuc confestim in loco suo.

39. Venit ergo rex die septimo ad Ingeret Danieleum; et venit ad lacum, et introspexit, et ecce Daniel sedens in medio leonum.

40. Et exclamavit voce magna rex, dicens: Magnus es, Domine, Deus Daniels! Et extraxit eum de lacu leonum.

41. Porro illos qui perditionis ejus causa fuerant intromisit in lacum; et devorati sunt in momento coram eo.

42. Tunc reversus ait: Deum omnes habitantes in universa terra Deum Daniels; quia ipse est Salvator, faciens signa et mirabilia in terra; qui liberavit Daniele-m de lacu leonum!

PROPHETIA OSEE.

CAPUT I.

Quo tempore Osee prophetaverit, qui jussus fornicariam accipere uxorem, duos filios namque filiam ex ea generavit; quibus nomina jubetur imponere juxta effectus quos Dominus in populo suo decreverat inducere; de gentium conversione, et futuro eodem capite filiorum Jude et Israel.

1. Verbum Domini, quod factum est ad Osee, filium Beeri, in diebus Ozia, Joathan, Achaz, Ezechie, regum Juda; et in diebus Jeroboam, filii Joas, regis Israel.

2. Principium loquendi Domino in Osee, et dixit Dominus ad Osee: Vade, sume tibi uxorem fornicationum, et fac tibi filios fornicationum, quia fornicans fornicabitur terra a Domino.

3. Et abiit, et accepit Gomer, filiam Debelai; et concepit, et peperit ei filium.

4. Et dixit Dominus ad eam: Voca nomen ejus Jezrahel, quoniam adhuc medicum, et visitabo sanguinem Jezrahel super domum Jehu, et quiescere faciam regnum domus Israel.

5. Et in illa die conteraam arcum Israel in valle Jezrahel.

6. Et concepit adhuc, et peperit filiam. Et dixit ei: Voca nomen ejus Absque misericordia, quia non addam ultra misereri domui Israel, sed oblivione obliviscar eorum.

7. Et domui Juda miserebor, et salvabo eos in Domino Deo suo; et non salvabo eos in arcu et gladio, et in bello, et in equis, et in equitibus.

8. Et ablatavit eam, quae erat Absque misericordia. Et concepit, et peperit filium.

9. Et dixit: Voca nomen ejus Non populus meus, quia vos non populus meus, et ego non ero vester.

10. Et erit numerus filiorum Israel

¹ Rcm. 9, 25.

quasi arena maris, quae sine numero est, et non numerabitur. ¹ Et erit in loco ubi dicitur eis: Non populus meus vos; dicitur eis: Filii Dei viventes.

11. Et congregabuntur filii Juda et filii Israel pariter; et populo suo dicitur caput unum, et ascendent de terra, quia magnus dies Jezrahel.

CAPUT II.

Ministrat Dominus Israel tanquam uxori adulterae repudiam, et cepit vias ejus sicut, ut ad virum suum revertatur; curaque non ad ad virum suum abundantiam, ablaturam se ab ea dicit cuncta in quibus delectatur; sique ipsam tandem ad se redacturam, magnaque felicitate donaturam; et de gentium vocacione.

1. Dicitis fratribus vestris: Populus meus; et sorori vestrae: Misericordiam consecuta.

2. Judicate matrem vestram, judicate, quoniam ipsa non erit mea, et ego non vir ejus. Auferat fornicaciones suas a facie sua, et adulteria sua de medio uberiorum suorum.

3. Ne forte exspoliet eam nudam, et statum eam secundum diem nuptialium suum, et ponam eam quasi sellitimum; et statum eam velut terram iriviam, et intericiam eam siti.

4. Et filiorum filius non miserebor, quoniam filii fornicationum sunt;

5. Quia fornicata est mater eorum, confusa est quae concepit eos, quia dicit: Vadam post amatores meos, qui dant panes mihi, et aquas meas, lanam meam, et linum meum, oleum meum, et potum meum.

6. Propter hoc ecce ego sepiam viam tuam spinis, et sepiam eam maceria, et semitas suas non inveniet.

7. Et sequetur amatores suos, et non apprehendet eos; et quæret eos, et non inveniet, et dicit: Vadam, et revertar ad

virum meum priorem, quia bene mihi erat tunc magis quam nunc.

8. Et hec nescivit quia ego dedi ei frumentum, et vinum, et oleum, et argentum multiplicavi ei, et aurum, quæ fecerunt Baal.

9. Idcirco convertar, et summam frumentum meum in tempore suo, et vinum meum in tempore suo, et liberabo lanam meam et linum meum, quæ operiebant ignominiam ejus.

10. Et nunc revelabo stultitiam ejus in oculis amatorum ejus; et vir non erit eam de manu mea;

11. Et cessare faciam omne gaudium ejus, solennitatem ejus, neomeniam ejus, sabbatum ejus, et omnia festa tempora ejus.

12. Et corrumpam vineam ejus, et ficum ejus, de quibus dixit: Mucedos hae mæe sunt, quas dederunt mihi amatores mei; et ponam eam in saltum, et comedet eam bestia agri.

13. Et visitabo super eam dies Baalim, quibus accendebat incensum, et ambulabitur super eam, et monili suo, et haec post amatores suos, et mei obliviscatur, dicit Dominus.

14. Propter hoc ecce ego lactabo eam, et decam eam in solitudinem, et loquar ad cor ejus.

15. Et dabo ei vitiores ejus ex eodem loco, et vallem Achor, ad aperendam suam, et canet ibi juxta dies juvenutis suae, et juxta dies ascensionis suae de terra Aegypti.

16. Et erit in die illa, ait Dominus, vocabit me vir meus, et non vocabit me ultra Baalim.

17. Et auferam nomina Baalim de ore ejus, et non recordabitur ultra nominis eorum.

18. Et percussam cum eis fossas in die illa, cum bestia agri, et cum vulvere eum, et cum reptili teræ, et arcana, et gladium, et bellum conteraam de terra, et dormire eos faciam fiducialiter.

19. Et sponsabo te mihi in sempiternum; et sponsabo te mihi in justitia, et iudicio, et in misericordia, et in misericordionibus.

20. Et sponsabo te mihi in fide; et scies quia ego Dominus.

21. Et erit in die illa: Exaudiam, dicit Dominus, exaudiam celos; et illi exaudient terram.

¹ Rom. 9, 25. 1 Pet. 9, 10.

22. Et terra exaudiet triticum, et vinum, et oleum; et hoc exaudient Jezrahel.

23. Et seminabo eam mihi in terra, et miserebor ejus quia fuit Absque misericordia.

24. Et dicam Non populo meo: Populus meus es tu; et ipse dicit: Deus meus es tu.

CAPUT III.

Rarum jubetur propheta diligere adulteram, quæ tamen multis diebus illam expectat, quia filius Israel multos diebus sine rege et sacrificiis sedentes, tandem ad Dominum dicit revertens.

1. Et dixit Dominus ad me: Adhuc vade, et dilige mulierem dilectam amico et adilectam, sicut diligit Dominus filios Israel, et ipsi respiciunt ad deos alienos, et diligunt vinicia urarum.

2. Et fodi eam mihi quidecim argenteis, et coro hordii, et dimidio coro hordii.

3. Et dixi ad eam: Deus multas expectabis me; non fornicaberis, et non eris viro; sed et ego expectabo te;

4. Quia dies multos sedebunt filii Israel sine rege, et sine principe, et sine sacrificio, et sine altari, et sine ephod, et sine thuribulum;

5. Et post hoc revertetur terra Israel, et quærent Dominum Deum suum, et David, regem suum; et pavebunt ad Dominum, et ad bonum ejus, in novissimo dierum.

CAPUT IV.

Ministrat terra Israel, propter multa populi peccata, qui et scientiam repulit, et sollicitudinis fuit destitutus; dicit se redacturam Israel in peccatores suos, cupiens ne Juda ipsorum imitetur.

1. Audite verbum Domini, filii Israel, quia iudicium Domino cum habitatoribus terræ; non est enim veritas, et non est misericordia, et non est scientia Dei in terra.

2. Maledictum, et mendacium, et homicidium, et fartum, et adulterium inveniaverunt, et sanguis sanguinem tetigit.

3. Propter hoc lucebit terra, et infirmabitur omnis qui habitat in ea, in

bestia agri; et in volucre cæli; sed et pisces maris congregabuntur.

4. Verumtamen unusquisque non iudicat, et non arguitur viri; populus enim tuus sicut ille qui cogitavit sacerdoti.

5. Et corruis hodie, et corrumpet etiam propheta teum. Nequē tacere feci manum tuam.

6. Concutit populus meus, eo quod non habuerit scientiam. Quia tu scientiam repulisti, repulisti tu, ne sacerdoti fungaris mihi; et oblitus es legis Dei tui, oblitivus florum tuorum et ego.

7. Secundum multitudinem eorum sic peccaverunt mihi; gloriam eorum in ignominiam commutabo.

8. Peccata populi mei comedit, et ad iniquitatem eorum subievaunt animas eorum.

9. Et erit sicut populus, sic sacerdos; et visitabo super eum vias ejus, et cogitationes ejus reddam ei.

10. Et comedent, et non saturabuntur; fornicati sunt, et non cessaverunt, quoniam Dominum dereliquerunt in non custodiendo.

11. Fornicatio, et vinum, et christi auferunt cor.

12. Populus meus in ligno suo interrogavit, et bestias ejus annuntiavit ei; spiritus enim fornicationum deceptit eos, et fornicati sunt a Deo suo.

13. Super capita montium sacrificabant, et super colles accendebant thymianam; subitis quecumq; et populum, et terribitimum, et quia bona erat umbra ejus; ideo fornicabantur filie vestras; et sponse vestre adulteræ erunt.

14. Non visitabo super filias vestras cum fuerint fornicatæ, et super sponas vestras cum adulteraverint, quoniam ipsæ cum meretricibus conversabantur, et cum effeminatis sacrificabant; et populus non intelligens vapulabit.

15. Si fornicaris tu, Israel; non delinquat saltem Jada; et nolite ingredi in Galgala, et ne ascenderitis in Bethaven, neque juraveritis: Vivit Dominus!

16. Quoniam sicut vacca lascivius declinavit Israel; ita nasci eos Dominus, quasi agnum in latere doli.

17. Particeps idolorum Ephraim; dimittit eum.

18. Separatum est convivium eorum; fornicatione fornicati sunt; dilexerunt

¹ Isa. 24, 2.

adferre ignominiam protectores ejus.
19. Livavit eum spiritus in alia sua, et confundentur a sacrificiis suis.

CAPUT V.

Minister Dominus se pulitorem Israel prope peccata sua, similiter et Judam; sine proditione hominum auxilium, cum Dominus se adversetur.

1. Audite hoc, sacerdotes; et altitudinistate; quia vobis judicium est, quoniam lacus peccati estis speculationis, et tunc expansum super Thabor.

2. Et vicinias declinationis in profundum; et ego eruditur omnium eorum.

3. Ego scio Ephraim, et Israel non est absconditas a me; quia nunc fornicatus est Ephraim, contaminatus est Israel.

4. Non dabunt cogitationes suas ut revertantur ad Deum suum, quia spiritus fornicationum in medio eorum, et Dominum non cognoverunt.

5. Et respondebit arrogancia Israel in facie ejus; et Israel et Ephraim roret in iniquitate sua, ruet etiam Jada cum eis.

6. In gregebis suis et in armentis suis vadent ad querendum Dominum, et non invenient; ablatas est ab eis.

7. In Dominum prevaricati sunt, qui illos alienos generaverunt. Nunc devoravit eos mensis, cum partibus suis.

8. Clangite bucina in Gabaa, tollite Rama; ululate in Bethaven; post tergum tuum, Benjamin.

9. Ephraim in desolatione erit in die corruptionis; in tribus Israel ostendi fiduciam.

10. Facti sunt principes Jada quasi assumptes terminum; super eos elatum quasi aquam iram meam.

11. Calumniam patiens est Ephraim, fractus iudicio, quoniam cepit abire post sorores.

12. Et ego quasi tinea Ephraim; et quasi putredo domui Jada; et vidit Ephraim languorem suum, et Jada vinculum suum; et abili Ephraim ad Assur, et misit ad regem ultorum; et ipse non poterit sanare vos, nec solvere poterit a vobis vinculum.

13. Quoniam ego quasi leonem Ephraim, et quasi catulus leonis domui Jada. Ego ego capiam, et vadam; tollam, et non est qui eruat.

14. Vadens revertat ad locum suum,

donec deficiatis, et queratis faciem meam.

CAPUT VI.

Reverti in tribulatione ad Dominum, magna fiducia scietur sibi ab eo precorant; expostulat Dominus cum Israel et Jada, quod reges haereditas, neque prodularum concupiscentibus ab idololatriæ alioque iniquitatibus sint revoati, cum praefert misericordiam sacerdoti.

1. In tribulatione sua mane consurgat ad me: Venite, et revertatur ad Dominum.

2. Quia ipse cepit, et sanabit nos; iuravit, et curabit nos.

3. Vivificabit nos post duos dies; in die terra suscitabit nos, et vivemus in conspectu ejus. Sciemus, sequemurque, et cognoscemus Dominum. Quasi diluvis preparatus est aggressus ejus, et nubes quasi imber nobis temporaneus et veridicus terra.

4. Quid faciam tibi, Ephraim? quid loiam tibi, Jada? Misericordia vestra quasi nubes matutina, et quasi ros mane pertransiens.

5. Propter hoc dolavi in prophetis; sedis eos in verbis oris mei; et iudicia tua quasi lux egredientur.

6. Quia misericordiam volui, et non sacrificium; et scientiam Dei plusquam libecitatem.

7. Ipsi autem sicut Adam transgressi sunt pactum; ibi prevaricati sunt in me.

8. Galaad civitas operantium idolum, supplantata sanguine.

9. Et quasi fauces virorum latronum, particeps sacerdotum, in via interficientium pergentes de Schem; quia scelus operati sunt.

10. In domo Israel vidi horrendum: ibi fornicationes Ephraim, contaminatus est Israel.

11. Sed et, Jada, pone messem tibi, cum converterto captivitatem populi mei.

CAPUT VII.

Cum scaturus esset Dominus Israel, obtulerunt iniquitates eorum; consentientes enim regum suorum malitiam, consentientes enim regum suorum malitiam, in idololatriam vehementer exarsierunt. Dominusque misericors, concessit ad Egyptum auxilium, translatus sunt in Assyrios.

1. Cum sanare vallem Israel, revelata

¹ Cor. 15, 4.

est iniquitas Ephraim, et malitia Samaria, quia operati sunt mendacium; et fur ingressus est spolians, latruncibus foris.

2. Et ne forte dicant in cordibus suis omnem malitiam eorum me recordatum; nunc circumdederunt eos adventiones suas, coram facie mea facti sunt.

3. In malitia sua iustificaverunt regem, et in mendacibus suis principes.

4. Omnes adulterantes, quasi citharus succensus a coeunte; quiescit paululum civitas a commitione fermenti, donec fermebuntur totum.

5. Dies regis nostri; cooperunt principes furere a vino; extendit manum suam cum illisuribus.

6. Quia applicuerunt quasi citharum cor suum, cum insidiaretur eis; tota nocte dormivit coeque nos, mane ipse succensus quasi lignis flamma.

7. Omnes calcaverit sunt quasi citharus, et devoverunt Iudices suos; omnes reges eorum ceciderunt; non est qui clamet in eis ad me.

8. Ephraim in populis ipse commisit; Ephraim factus est subcinericis panis, qui non revertatur.

9. Considerat alieni robur ejus, et ipse nescivit; sed et casti effusi sunt in eo, et ipse ignoravit.

10. Et humiliabitur superbia Israel in facie ejus; nec reversi sunt ad Dominum Deum suum, et non quiescerunt cum in omnibus hie.

11. Et factus est Ephraim quasi columba seducta non habens cor. Egyptum invocavit; ad Assyrios aberunt.

12. Et cum profeci fuerint, expandam super eos rete meum; quasi volucrum caeli detraham eos; et eadem eos secundum additionem ventus eorum.

13. Venies, quoniam recesserunt a me; vastabuntur, quia prevaricati sunt in me; et ego redemi eos, et ipsi locuti sunt contra me mendacia.

14. Et non clamaverunt ad me in corde suo, sed ululabant in cubilibus suis; super triticum et vinum ruminabant, recesserunt a me.

15. Et ego erudi eos, et confortavi brachia eorum, et in me cogitaverunt malitiam.

16. Reversi sunt ut essent abique jugo; facti sunt quasi arcus dolosus;

² I Reg. 15, 22. Eccle. 4, 17. Matth. 9, 18 et 19, 7.

cadent in gladio principes eorum, a ferro linguæ sue. Ista subsannatio eorum in terra Ægypti.

CAPUT VIII.

Samariam prædicat cum vitulo suo destruendam per Nabotholinos, propter idololatram; nec ipsoe hostias suscipietur; civitates autem Judæe inter concretabuntur.

1. In gutture tuo sit tuta quasi aquila super domum Domini, pro eo quod transgressi sunt fœdus meum, et legem meam prævaricati sunt.

2. Me invocabunt; Deus meus cognovimus te, Israel.

3. Projici Israel bonum, inimicus persequetur eum.

4. Ipsi regnaverunt, et non ex me; principes existenterunt, et non cognovi; argentum sum et aurum sum fecerunt sibi idola, ut interirent.

5. Profectus est vitulus tuus, Samaria! iratus est furor meus in eos; usquequo non poterunt emundari?

6. Quia ex Israel et ipse est: artifex fecit illum, et non est deus; quoniam in aræarum telas erit vitulus Samariæ.

7. Quia ventum seminabunt, et torbent metent; culinus stans non est in eis, german non facit farinam; quod et si fecerit, alieni comedent eum.

8. Devoratus est Israel; nunc factus est in nationibus quasi vas immundum.

9. Quia ipsi ascenderunt ad Assur, onager solitarius sibi. Ephraim munera dederunt amaribus.

10. Sed et cum mercede conduxerint nationes nunc congregabo eos; et quiescent paulisper ab onere regis et principum.

11. Quia multiplicavit Ephraim altaria ad peccandum, factus sunt ei ⁱⁿ delictum.

12. Scribam ei multiplices leges meas, que valent alienæ computate sunt.

13. Hostias offerent, immolabunt carnes, et comedent; et Dominus non suscipiet eas; nunc recordabitur iniquitatis eorum, et visitabit peccata eorum. Ipsi in Ægyptum converteruntur.

14. Et oblitus est Israel factoris sui, et edificavit delubra; et Judas multiplicavit urbes munitas; et mittam ignem in civitates ejus, et devorabit ædes illius.

¹ Jud. 19, 25.

CAPUT IX.

Dominus in populum Israel famem et afflictionem propter ipsius peccata mittet, sagala ipsi erunt eorum sacrificia; et, cum in peccata possiderant, peremptio ejus in Domino permanebunt, vagi inter nationes.

1. Noli letari, Israel, noli exultare sicut populi. quia fornicatus es a Deo tuo, dilexisti intercedere super omnes iras tuas.

2. Area et torcular non pascent eos, et vinum mentietur eis.

3. Non habitabunt in terra Domini. Reversus est Ephraim in Ægyptum, et in Assyriis pollutum comedit.

4. Non libabunt Domino vinum, et non placebunt ei. Sacrificia eorum quasi panis lugentium; omnes qui comedunt eum, contaminabuntur; quia panis eorum anime ipsorum, non intrabit in domum Domini.

5. Quid facietis in die solemnium, in die festivitatis Domini?

6. Ecce enim profecti sunt a vestigio. Ægyptus congregabit eos; Memphis percutiet eos; desiderabile argentum eorum ulcia hereditabit, lappa in tabernaculo eorum.

7. Venerunt dies visitationis, venerunt dies tribulationis. Scilicet, Israel, sedulum prophetam, insanum virum spirituales, propter multitudinem iniquitatum tuarum, et multitudinem amissionum.

8. Speculator Ephraim cum Deo meo; propheta laqueus ruine factus est super omnes vias ejus; insania in domo dei ejus.

9. Profunde peccaverunt, sicut in diebus Gabaæ. Recordabitur iniquitatis eorum, et visitabit peccata eorum.

10. Quasi uvæ in deserto invenisti, quasi prima poma ficulnæ in cacumine ejus vidi patres eorum; ipsi autem intraverunt ad Beelphegor, et abalienati sunt in confusionem, et facti sunt abominabiles sicut ea que dilexerunt.

11. Ephraim quasi avis volavit; gloria eorum a parvo, et ab utero, et a conceptu.

12. Quod et si emiserint filios suos, absque liberis eos faciam in hominibus; sed et ve eis cum recessero ab eis!

13. Ephraim, ut vidi, Tyrus erit fœdatus in pulchritudine; et Ephraim edocet ad interfecitorem filios suos.

14. Da eis, Domine. Quid dabis eis!

Da eis vulvam sine liberis, et ubera ventra.

15. Omnes nequitie eorum in Galgal, quia ibi exosos habui eos. Propter malitiam adventionem eorum, de domo mea ejectionem eos; non addam ut diligam eos; manus principum eorum recedentes.

16. Percussus est Ephraim; radix eorum exsiccata est; fructum nequaquam facient. Quod et si genuerint, interficium amantissimum uteri eorum.

17. Abjiciet eos Deus meus, quia non audierunt eum; et erunt vagi in nationibus.

CAPUT X.

reperit idololatram Israel traditor Assyriis; et cum a Domino revocati ad justitiam, pergunt sequi vias suas, omnes eorum intentiones vastabuntur.

1. Vitis frondosa Israel, fructus ad gustas est ei; secundum multitudinem fructus sui multiplicavit altaria, juxta abertem terræ suæ exuberavit simulacris.

2. Divisum est cor eorum; nunc interibunt; ipse confringit simulacra eorum, depopulabit aras eorum.

3. Quia nunc dicent: Non est rex nobis, non enim timeamus Dominum; et res quid faciet nobis?

4. Inquinati verba viscerum inutilis, et feriatis fœdus; et germinabit quasi amaritudo judicium super sulcos agri.

5. Vacas Bethaven coluerunt habitatores Samariæ; quia luxit super eum populus ejus, et ædificavit ejus super eum templum in gloria ejus, quia migravit ab eo.

6. Siquidem et ipse in Assur delatus est, manus regi ultori. Confusio Ephraim coquet, et confundetur Israel in voluntate sua.

7. Transire fecit Samaria regem suum quasi spumam super faciem aquarum.

8. Et disperdentur excocta idoli, peccatum Israel; lappa et tribulus ascendet super aras eorum; et dicent montibus: Operite nos; et collibus: Cadite super nos.

9. Ex diebus Gabaæ peccavit Israel; illi steterunt. Non comprehendet eos in Gabaæ prelium super filios iniquitatis.

10. Juxta desiderium meum corripiam

¹ Isa. 9, 19. Luc. 30, 30. Apoc. 6, 16.
² Jer. 4, 2.

eos; congregabuntur super eos populi, cum corripientur propter duas iniquitates suas.

11. Ephraim vitula docta diligere trituram; et ego transivi super pulchritudinem colli ejus; ascendam super Ephraim; arabit Judas, confringet sibi sulcos Jacob.

12. Seminate vobis in justitia, et metite in ore misericordiæ; innovate vobis novale; tempus autem requiridi Dominum, cum venerit qui docebit vos justitiam.

13. Arastis impletatem, iniquitatem messuistis, comeditis frugum mendacium, quia confusus es in vis tuis, et in multitudine fortium tuorum.

14. Consurget tumultus in populo tuo; et omnes munitiones tuæ vastabuntur, sicut vastatus est Salmana a domo ejus qui judicavit Baal in die prelii, matre super filios illius.

15. Sic fecit vobis Bethel, a facie malicie nequiarum vestrarum.

CAPUT XI.

Beneficiis ostendit Dominus se diligere populum Israel; sed propter illius scelerata tradidit eum Assyriis; attemen propter suam misericordiam reducit eos, ut in terra sua serviant Domino, una cum gentibus ad Deum conversis.

1. Sicut mane transit, portransit rex Israel. Quia puer super filium meum.

2. Vocaverunt eos, sic abierunt a facie eorum; Baalim immolabant, et simulacris sacrificabant.

3. Et ego quasi putillus Ephraim; portabam eos in brachiis meis, et misericorditer quod curarem eos.

4. In fœniculis Adam traham eos, in vinculis charitatis; et ero eis quasi exaltans jugum super maxillas eorum, et declinavi ad eum ut vesceretur.

5. Non revertetur in terram Ægypti, et Assur ipse rex ejus, quoniam noluerunt converti.

6. Cepit gladius in civitatibus ejus, et consumit electos ejus, et comedet capita eorum.

7. Et populus meus pendebit ad reditum meum; jugum autem imponetur eis simul, quod non auferetur.

¹ Jud. 8, 19.
² Matth. 9, 15.

8. Quomodo dabo te, Ephraim? propterea te Israel? Numquid dabo te sicut Adamam, ponam te ut Seboim? Conversus est in me cor eorum, pariter conturbata est penitudo mea.

9. Non faciam furorem ire meæ; non convertar ut disperdam Ephraim, quoniam Deus ego, et non homo; in medio tui sanctus, et non ingrediar civitatem.

10. Post Dominum ambulabant; quasi leo rugiet; quis ipse rugiet, et formidabit filii maris.

11. Et avolabit quasi avis ex Ægypto, et quasi columba de terra Assyriorum; et collocabo eos in domibus suis, dicit Dominus.

12. Circumdedit me in negatione Ephraim, et in dolo domus Israel; Judas autem testis descendit cum Deo, et cum sanctis fidelis.

CAPUT XII.

Vane fuit Israel in Ægypto, et ab Assur liberatus; sed tam ipsi quam Jara reddidit Dominus juxta avertit ipsorum, qui immemores beneficentiam Jacob patriarche prorsiterunt, declinaverunt in avertitiam; quibus tamen pacem offert, carpena potissimum idololatiam Galaad.

1. Ephraim pascit ventum, et sequitur solum; tota die mendacium et vastitatem multiplicat; et fœdus cum Assyriis milit, et oleum in Ægyptum ferbat.

2. Judicium ergo Domini cum Juda, et visitatio super Jacob: juxta vias ejus, et juxta adinventos ejus reddet ei.

3. In utero supplantavit fratrem suum; et in fortitudine sua directus est cum angelo.

4. Et invaluit ad angelum, et confortatus est; flevit, et rogavit eum. In Bethel invenit eum, et ibi locutus est nobiscum.

5. Et Dominus, Deus exercituum, Dominus memoriale ejus.

6. Et tu ad Deum tuum converteris; misericordiam et judicium custodi, et spera in Deo tuo semper.

7. Chanaan, in manu ejus statera dolosa, calumniam dilixit.

8. Et dixit Ephraim: Verumtamen dives effectus sum; inventi idolum mihi;

¹ Gen. 10, 24.
² Gen. 23, 22 et 29, 24.
³ Gen. 28, 5.

omnes labores mei non invenit mihi iniquitatem quam peccavi.

9. Et ego Dominus Deus tuus, et terra Ægypti, adhuc sedere te faciam in tabernaculis, sicut in diebus festivitatis.

10. Et locutus sum super prophetam, et ego visionem multiplicavi, et in manu prophetarum assimilatus sum.

11. Si Galaad idolum, ergo frustra erant in Galgal bobus immolantes; nam et altaria eorum quasi æcvi super sacros agris.

12. Fugit Jacob in regionem Syriæ, et servavit Israel in uxorem, et in uxorem servavit.

13. In propheta autem eduxit Dominus Israel de Ægypto, et in propheta servatus est.

14. Ad iracundiam me provocavit Ephraim in amaritudinibus suis; et sanguis ejus super eum veniet, et opprobrium ejus restituet et Dominus suus.

CAPUT XIII.

Abominaciones Israel ostendit, propter quas ipsi minatur exitum; Dominus dicit se solum esse Deum et liberatorem, spera Israel ingratitudeis de beneficiis in deserto acceptis, gravemque ob id vindictam illi comminatur; addens se eos e nocte illumurum, devictis mortis et inferno.

1. Loquente Ephraim, horreo invenit Israel; et deliquit in Bsal, et metus est.

2. Et nunc addiderunt ad peccandum; feceruntque sibi confutatio de argente suo quasi similitudinem idolorum, factura artificum totum est; his ipsi dicunt: Immolabo, homines vitulos adretates.

3. Idcirco erunt quasi nubes matutina, et sicut ros matutinus prateriens, sicut pulvis turbine raptus ex aere, et sicut fumus de fumario.

4. Ego autem Dominus Deus tuus, et terra Ægypti; et Deus abhorre me scies, et Salator non est prater me.

5. Ego cognovi te in deserto, in terra solitudinis.

6. Juxta pasena sus adimpleti sunt et saturati sunt; et levaverunt cor suum, et obliiti sunt mel.

7. Et ego ero eis quasi leena, sicut pardus in via Assyriorum.

¹ Exod. 14, 21-23.
² Isa. 43, 11.

8. Occurrant eis quasi ursæ, raptus raptus; et dirumpant interiora Jecoris eorum, et consumant eos ibi quasi leo, bestia agri scindat eos.

9. Perditio tua, Israel! tantummodo et me auxiliam tuam.

10. Ubi est rex tuus? maxime nunc avert de in omnibus urbibus tuis; et alicuius, de quibus dixisti: Da mihi regem et principes.

11. Dabo tibi regem in furore meo, et usuram in indignatione mea.

12. Colligata est iniquitas Ephraim; absconditum peccatum ejus.

13. Dolores parturientis venient ei; ipse filius non sapiens; nunc enim non salit in contritione filiorum.

14. De manu mortis liberabo eos, de morte redimam eos. Ero mors tua, o mors! morsus tuus ero, inferne! Consolamini abscondita est ab oculis meis.

15. Quia ipse inter fratres dividet. Addeat urentiam ventam Dominus de deserto ascendentem, et siccabit venas ejus, et desolabit fontem ejus; et ipse driplet thesaurum omnium vasis desiderabilis.

CAPUT XIV.

Profecionem annuntiat Israeli propter ipsius peccata; revocat tamen ad se, et convertis plucina bona promittit.

1. Perosi Samaria, quoniam ad amaritudinem concitavit Deum suum! in gla-

¹ Reg. 8, 5.
² 1 Cor. 13, 54, Hebr. 2, 14.

dio pereant, parvuli eorum eliduntur, et foeto ejus discindantur!

2. Convertere, Israel! ad Dominum Deum tuum, quoniam corcristi in iniquitate tua.

3. Tollite vobiscum verba, et convertimini ad Dominum; et dicite ei: Omnem avert iniquitatem, accipe bonum; et reddemus vitulos laborum nostrorum.

4. Assur non salvabit nos, super equum non ascendemus, nec dicemus ultra: Dei nostri opera manuum nostrarum; quia ejus, qui in te est, miserereberis pupilli.

5. Sarcino contritiones eorum, diligam eos spontanea, quia aversus est furor meus ab eis.

6. Ero quasi ros; Israel germinabit sicut lilium, et erumpet radix ejus ut Libani.

7. Ibiut rami ejus, et erit quasi oliva gloria ejus, et odor ejus ut Libani.

8. Converterent sedentes in umbra ejus; vivet triticum, et germinabit quasi vinea; memoriale ejus sicut vinum Libani.

9. Ephraim, quid mihi ultra idola? Ego exaudiam, et dirigam eum ego tu abietem videntem; ex me fructus tuus inventus est.

10. Quis sapiens, et intelligit ista? intelligens, et sciet hæc? quia rectus via Domini, et justii ambulabant in eis; prævaticiones vero corruent in eis.

³ Hebr. 19, 12

PROPHETIA JOEL.

CAPUT I.

Joel parabola proposita de cruce, locusta, turba et robigine, quædam plagas contra Judam vaticinando, hortatur omnes et potissimum sacerdotes ad plangentem, jejunium et

orationem, plangens et ipse vastitatem terrarum.

1. Verbum Domini, quod factum est ad Joel, filium Phatuel.
2. Audite hoc, senes; et auribus per-

capite, omnes habitatores terræ: Si factum est istud in diebus vestris, aut in diebus partium vestrorum?

3. Super hoc filiis vestris narrate, et filii vestri filiis suis, et filii coram generationi altera.

4. Residuum cruceæ comedit locusta, et residuum locustæ comedit bruchus, et residuum bruchi comedit rubigo.

5. Expergicimini, ebrii; et flete et ululate, omnes qui bibitis vinum in dulcedine, quoniam perit ab ore vestro.

6. Gens enim ascendit super terram meam, fortis et innumerabilis: dentes ejus ut dentes leonum; et molares ejus ut catuli leonum.

7. Posuit vineam meam in desertum, et ficum meam decorticavit; nudans spoliavit eam, et projecit; alibi facti sunt rami ejus.

8. Plange quasi virum acinctum sacco super virum perturbatum suo.

9. Perit sacrificium et libatio de domo Domini; luxerunt sacerdotes, ministri Domini.

10. Depopulata est regio, luxit humus, quoniam devastatum est triticum, confusum est vinum, elanguit oleum.

11. Confusi sunt agricolæ, ululaverunt vinitores super frumento et hordeo, quia perit messis agri.

12. Vineæ confusa est, et ficus elanguit; malgranatum, et palma, et mianum, et omnia ligna agri avertunt, quia confusum est gaudium a filiis hominum.

13. Accingite vos, et plangite, sacerdotes; ululate, ministri altaris; ingredimini, cubate in sacco, ministri Dei mei, quoniam interit de domo Dei vestri sacrificium et libatio.

14. Sanctificate jejuniū, vocate cœtum, congregate senes, omnes habitatores terræ in domum Dei vestri, et clamate ad Dominum.

15. A, a, a, diei quia prope est dies Domini, et quasi vasitas a Potente veniet.

16. Numquid non coram oculis vestris alimenta perierunt de domo Dei nostri, lætitia et exultatio?

17. Computruerunt jumenta in stercore suo, demolita sunt horrea, dissipata sunt apothecæ, quoniam confusum est triticum.

18. Quid ingemunt animal, mugierunt greges armentum? quia non est pasca

¹ Inf. 3, 15.

eis; sed et greges pecorum disperierunt.

19. Ad te, Domine, clamabo, quia ignis comedit speciosa deserti, et flamma succendit omnia ligna regionis.

20. Sed et bestię agri, quasi area sitiens imbrem, susceperunt ad te, quoniam exsiccati sunt fontes aquarum, et ignis devoravit speciosa deserti.

CAPUT II.

Propheta Judæis crudelitatem hostium suorum denuntiat, et quam terribilis erit ipse dies illius; quæpropter ad pœnitentiam eos hortatur; et convescit magnam pollicetur bonus prosperitatem, sequæ datarum spiritum suum super omnes carnes, et magna prodigia esse dicit Drogini magnam et terribilem; et quæ salvas bonis qui invocaverint nomen Domini.

1. Canite tabs in Sion, ululate in monte sancto meo, conturbentur omnes habitatores terræ: quia venit dies Domini, quia prope est.

2. Dies tenebrarum et caliginis, dies nubis et turbinis. Quasi mane expansum super montes populus multus et fortis: similis ei non fuit a principibus, et post eum non erit usque in annos generationis et generationis.

3. Ante faciem ejus ignis vorans, et post eum exarsit flamma. Quasi hortus voluptatis terra coram eo, et post eum solidio deserti, neque est qui effugiat eum.

4. Quasi aspectus æquorum, aspectus eorum; et quasi equites sic current.

5. Sicut sonitus quadrigarum super capita montium exsiliens, sicut sonitus flammæ ignis devorantis stipulam, velat populus fortis preparatus ad prelium.

6. A facie ejus cruciabantur populi; omnes vultus redigebantur in clamorem.

7. Sicut fortes current; quasi viri belatores ascendunt murum; viri in viis suis gradientur, et non declinant a semitis suis.

8. Unusquisque fratrem suum non coartabit; singuli in calle suo ambulabunt; sed et per fenestras cadent, et non demolientur.

9. Urbem ingredientur, in muro current, domos consueperunt, per fenestras intrabunt quasi fur.

10. A facie ejus contremuit terra, moti sunt celi, sol et luna obtenebrati

¹ Isa. 13, 10. Ezech. 32, 7. Inf. 31 et 3, 15.

sunt, et stellæ retraxerunt splendorem suum.

11. Et Dominus dedit vocem suam ante faciem exercitus sui: quia mulla sunt nimis castra ejus, quia foris, et facinorosa verbum ejus; magnus enim dies Domini, et terribilis valde; et quis sustulit eum?

12. Nunc ergo, dicit Dominus, convertimini ad me in toto corde vestro, in jejuniis, et in fletu, et in planctu.

13. Et scindite corda vestra, et non vestimenta vestra; et convertimini ad Dominum Deum vestrum, quia benignus et misericors est, pateris et multe misericordie, et prestabilis super malitia.

14. Quis scit si convertatur, et ignoscatur, et relinquat post se benedictionem, sacrificium et libam Domino Deo vestro?

15. Canite tabs in Sion, sanctificate jejuniū, vocate cœtum,

16. Congregate populum, sanctificate ecclesiam, coadunate senes, congregate parvulos, et sugentes ubera; egredietur spinus de cubili suo, et sponsa de thalamo suo.

17. Inter vestibulum et altare plorabunt sacerdotes, ministri Domini, et dicent: Parce, Domine, parce populo tuo; et ne des hereditatem tuam in opprobrium, ut dominentur eis nationes! Quare dicunt in populo: Ubi est Deus eorum?

18. Zelatus est Dominus terram suam, et peperit populo suo.

19. Et respondit Dominus, et dixit populo suo: Ecce ego mittam vobis frumentum, et vinum, et oleum, et replerimini eis; et non dabo vos ultra opprobrium in gentibus.

20. Et eum qui ab aquilone est procul feciam a vobis, et expellam eum in terram inviam et desertam; faciem ejus contra mare orientale, et extremum ejus ad mare novissimum; et ascendet fœtus ejus, et ascendet patre ejus, quia superbe egit.

21. Noli timere, terra! exsulta, et lætare, quoniam magnificavit Dominus ut faceret.

22. Nolite timere, animalia regionis,

Math. 24, 20. Marc. 13, 24. Luc. 21, 25.

¹ Jer. 30, 7. Amos 9, 13. Soph. 1, 15.

² Ps. 35, 6. Jon. 4, 2.

³ Jon. 3, 8.

⁴ Sup. 1, 14.

quis germinaverunt speciosa deserti; quia liquum attulit fructum suum, ficus et vinea dederunt virtutem suam.

23. Et, filii Sion, exsultate, et lætamini in Domino Deo vestro, quia dedit vobis Doctorem justitiæ, et descendere faciet ad vos imbrem matutinum et serotinum, sicut in principio.

24. Et implebuntur aræ frumento, et redundabunt torcularia vine et oleo.

25. Et reddam vobis annos quos comedit locusta, bruchus, et rubigo, et cruceæ, fortitudo mea magna quasi miseri in vos.

26. Et comeditis vescentes, et saturabimini; et laudabitis nomen Domini Dei vestri, qui fecit mirabilia vobiscum; et non confundetur populus meus in sempiternum.

27. Et sciatis quia in medio Israel ego sum; et ego Dominus Deus vester, et non est amplius; et non confundetur populus meus in æternum.

28. Et erit post hæc: Effundam Spiritum meum super omnem carnem; et prophetabunt filii vestri et filie vestræ; senes vestri somnia somniant, et juvenes vestri visiones videbunt.

29. Sed et super servos meos et ancillas in diebus illis effundam Spiritum meum.

30. Et dabō prodigia in celo et in terra, sanguinem, et ignem, et vaporem fumi.

31. Sol convertetur in tenebras, et luna in sanguinem, antequam veniat dies Domini magnus et horribilis.

32. Et erit: Omnis qui invocaverit nomen Domini, salvus erit; quia in monte Sion et in Jerusalem erit salvatio, sicut dixit Dominus, et in residuis quos Dominus vocaverit.

CAPUT III.

Ministrus Domini afflictionem magnam gentibus, quæ populum suum afflixerunt; sequæ omnes in valle Josaphat iudicaturus; Ions de domo Domini egredietur, et Judæa in æternum inhabitabitur, sanguis ipsius emundabit.

1. Quia ecce in diebus illis, et in tem-

¹ Isa. 44, 3. Act. 2, 17.

² Sup. 2, 10. Math. 24, 29. Luc. 21, 25.

³ Act. 2, 20.

⁴ Rom. 10, 13.

poro illo, cum convertero captivitatem Juda et Jerusalem.

2. Congregabo omnes gentes, et deducam eas in vallem Josaphat, et discipabo cum eis ibi super populo meo, et hereditate mea Israel, quos disperserunt in nationibus, et terram meam dividierunt.

3. Et super populum meum miserant sortem; et posuerunt primum in prostibulo, et puellam venderunt pro vino ut libereat.

4. Verum quid mihi et vobis, Tyrus et Sidon, et omnis terminus Palaestinarum? Numquid ulionem vos reddetis mihi? Et si absciderint vos contra me, cito volebit reddam vicissitudinem vobis super caput vestrum.

5. Argentum enim meum et aurum tulistis; et desiderabilia mea et palcherrima intulistis in delubra vestra.

6. Et filios Juda et filios Jerusalem vendidistis filiis Graecorum, ut longe feceritis eos de finibus suis.

7. Ecce ego suscitabo eos de loco in quo vendidistis eos, et convertam retributionem vestram in caput vestrum.

8. Et vendam filios vestros et filias vestras in manibus filiorum Juda, et vendebunt eos Sabaeis, genti longinquae; quia Dominus locutus est.

9. Clamate hoc in gentibus, sanctificate bellum, suscite robustos; accedant, accedant omnes viri bellatores.

10. Concidite aratra vestra in gladios, et ligones vestros in lanceas. Instrumta dicat: Quia fortis ego sum.

11. Erumpite, et venite omnes gentes de circum, et congregamini ibi oc-

cumbere faciet Dominus robustos tuos.

12. Consurgant, et ascendant gentes in vallem Josaphat; quia ibi sedebunt iudicem omnes gentes in circum.

13. Mittite falces, quoniam maturavit messis; venite, et descendite, quia plenum est torcular, exuberant torcularia, quia multiplicata est malis eorum.

14. Populi, populi, in valle concisistis, quia iuxta est dies Domini in valle concisionis.

15. Sol et luna obtenebrati sunt, et stellae retraxerunt splendorem suum.

16. Et Dominus de Sion rugiet, et de Jerusalem dabit vocem suam; et turbabunt caeli, et terra; et Dominus spes populi sui, et fortitudo filiorum Israel.

17. Et scietis quia ego Dominus Deus vester, habitans in Sion monte sancto meo; et erit Jerusalem sancta, et alieni non transibunt per eam amplius.

18. Et erit in die illa, stillabunt menses dulcedinem, et colles fluent lacte, et per omnes rivos Juda ibunt aquae; et fons de domo Domini egredietur, et irrigabit torrentem spinarum.

19. Aegyptus in desolationem erit, et Idumaea in desertum perditionis, pro eo quod inique egerunt in filios Juda, et effuderunt sanguinem innocentem in terra sua.

20. Et Judea in aeternum habitabitur, et Jerusalem in generationem et generationem.

21. Et mundabo sanguinem eorum, quem non mundaveram; et Dominus commorabitur in Sion.

² Jer. 25, 30. Amos 1, 2.
⁴ Amos 9, 13.

PROPHETIA AMOS.

CAPUT I.

Tempora prophetiae Amos; alio die Domini in Damascus, Philistinis, Tyrans, Idumaeam, et filios Ammon, quos super quatuor sceleribus non coarctat.

1. Verba Amos, qui fuit in pastoribus de Thocue; quae vidit super Israel in diebus Oziae, regis Juda, et in diebus Jeroboam, filii Joas, regis Israel, ante duos annos terrae motus.

2. Et dixit Dominus de Sion rugiet, et de Jerusalem dabit vocem suam; et laborat speciosa pastorum, et exsiccatus est vertex Carmeli.

3. Haec dicit Dominus: Super tribus sceleribus Damasci, et super quatuor non convertam eum, eo quod trituvavim in planstris ferreis Galaad.

4. Et mittam ignem in domum Azael, et devorabit domos Benadad.

5. Et conteram vectem Damasci, et disperdam habitatorem de campo idoli, et tenentem sceptrum de domo voluptatis; et transferetur populus Syriam Cyrenam, dicit Dominus.

6. Haec dicit Dominus: Super tribus sceleribus Gaza, et super quatuor non convertam eum, eo quod transtulerint captivitatem perfectam, ut concluderent eam in Idumaea.

7. Et mittam ignem in marum Gaza, et devorabit aedes ejus.

8. Et disperdam habitatorem de Azoto, et tenentem sceptrum de Ascalone; et convertam manum meam super Accaron, et peribunt reliqui Philistinorum, dicit Dominus Deus.

9. Haec dicit Dominus: Super tribus sceleribus Tyri, et super quatuor non convertam eum, eo quod concluserint captivitatem perfectam in Idumaea, et nos sit recordati foderis fratrum.

10. Et mittam ignem in marum Tyri, et devorabit aedes ejus.

¹ Raech. 14, 5.

11. Haec dicit Dominus: Super tribus sceleribus Edom, et super quatuor non convertam eum, eo quod persecutus sit in gladio fratrem suum, et violaverit misericordiam ejus, et tenuerit ultra furorrem suum, et indignationem suam servaverit usque in finem.

12. Mittam ignem in Theman, et devorabit aedes Bosre.

13. Haec dicit Dominus: Super tribus sceleribus filiorum Ammon, et super quatuor non convertam eum, eo quod dissecerint praegrantes Galaad ad dilatandum terminum suum.

14. Et succendam ignem in muro Rabbah, et devorabit aedes ejus in lutulatu in die belli, et in turbine in die commotionis.

15. Et ibit Melchom in captivitatem ipsae, et principes ejus simul, dicit Dominus.

CAPUT II.

Ultio Domini in Moab, Judam, et Israel, hinc simul interitum, quae effugere non poterant, quia acceptis beneficiis semper fuerant ingrati, Deique legem spreverant.

1. Haec dicit Dominus: Super tribus sceleribus Moab, et super quatuor non convertam eum, eo quod insunderit ossa regis Idumaeae usque ad cinerem.

2. Et mittam ignem in Moab, et devorabit aedes Carioth; et morietur in sonitu Moab, in clangore tabae.

3. Et disperdam iudicem de medio ejus, et omnes principes ejus interficiam cum eo, dicit Dominus.

4. Haec dicit Dominus: Super tribus sceleribus Juda, et super quatuor non convertam eum, eo quod abiecerit legem Domini et mandata ejus non custodierit; deciperunt enim eos idola sua, post quae abierant patres eorum.

² Jer. 25, 30. Joel 3, 10.

¹ Apoc. 14, 15.
² Sap. 2, 10-11.

5. Et mittam ignem in Juda, et devorabit aedes Jerusalem.

6. Haec dicit Dominus : Super tribus sceleribus Israel, et super quatuor non convertam eum, pro eo quod vendiderit pro argento iustum, et pauperem pro calceamentis.

7. Qui conterunt super pulverem terrae capita pauperum, et viam humilium declinant, et filias ac patres ejus ferunt ad pelliam, ut violenter nomen sanctum moom.

8. Et super vestimenta pignoralia accubatur iuxta omne altare, et vinum damnatorum bibebant in domo Dei sui.

9. Ego autem exterminavi Amorrhæum a facie eorum, quibus altitudo, cedorum altitudo ejus, et fortis ipse quasi quercus; et contrivi fructum ejus desuper, et radices ejus subter.

10. Ego sum qui ascendere vos feci de terra Aegypti, et duxi vos in deserto quadraginta annis, ut possideretis terram Amorrhæi.

11. Et suscitavi de filiis vestris in prophetas, et de juvenibus vestris Nazaraeos. Numquid non isti est, filii Israel? dicit Dominus.

12. Et propinabitis Nazaraeis vinum, et prophetis mandabitis, dicentes : Ne prophetetis.

13. Ecce ego strideo sibilus vos, sicut stridet plastrum onustum feno.

14. Et peribit fuga a veloce, et fortis non obtinebit virtutem suam, et robustus non salvabit animam suam;

15. Et tenens arcum non stabit, et velox pedibus suis non salvabitur, et ascensor equi non salvabit animam suam;

16. Et robustus corde inter fortes nudus fugiet in illa die, dicit Dominus.

CAPUT III.

Domus Israel, populum olim unum electum, arguit variorum scelerum; et quibus paucos dicit servandos in superventura afflictione quam ipsis comminatur.

1. Audite verbum quod locutus est Dominus super vos, filii Israel, super omnem cognitionem quam eduxi de terra Aegypti, dicens :

2. Tantummodo vos cognovi ex omnibus nationibus terrae: idcirco visitabo super vos omnes iniquitates vestras.

¹ Num. 22. 54. Deut. 2. 21.

3. Numquid ambulabam duo pariter, nisi conveniret eis?

4. Numquid rapiet leo in saltu, nisi habuerit praedam? numquid dabit canes leonis vocem de cubili suo, nisi aliquid apprehenderit?

5. Numquid cadet avis in laqueum terrae absque aucupe? numquid auferunt laqueus de terra antequam quis ceperit?

6. Si clangeat tuba in civitate, et populus non expavescat? si erit malum in civitate, et populus non fecerit?

7. Quia non facit Dominus Deus verbum, nisi revelaverit secretum suum ad servos suos, prophetas.

8. Leo rapiet, quis non timebit? Dominus Deus locutus est, quis non prophetabit?

9. Audium facite in aedibus Azoti, et in aedibus terre Aegypti, et dicitis : Gregemini super montes Samariae, et videte insanias multas in medio ejus, et culumiam patientes in penetralibus ejus.

10. Et nescierunt facere rectum, dicit Dominus, thesaurizantes iniquitatem et rapinas in aedibus suis.

11. Propterea haec dicit Dominus Deus: Tribulabitur et circuletur terra; et destruetur et te fortitudo tua, et diripietur aedes tua.

12. Haec dicit Dominus : Quomodo si eruat pastor de ore leonis duo crura, aut extremum auriculae, sic erueat filii Israel, qui habitant in Samaria in plaga ictellii, et in Damasci grabato.

13. Audite, et contestamini in domo Jacob, dicit Dominus, Deus exercituum;

14. Quia in die cum visitabo coperae prevaricationes Israel, super eam visitabo, et super altaria Bethel, et amputabuntur cornua altaris, et cadent in terram.

15. Et percutiam domum hiemalem cum domo assivæ; et peribit domus eburnea, et dissipabuntur aedes mulae, dicit Dominus.

CAPUT IV.

Invehitur sub typo vaccarum pinguium in iniquos principes Samariae, ipsorum subservantia idololatram; et, quia filii Israel variis flagellis a peccatis suis revocari non poterant, minatur eis Domine aedem hinc quo post

² Ezech. 14. 21. Deut. 4.

poni fuerant, hortando ut ad Deum omnipotentem convertantur.

1. Audite verbum hoc. vacce pingues, quae estis in monte Samariae, quae calumiam facitis egenis, et confringitis pauperes, quae dicitis dominis vestris : Aferite, et libetis.

2. Juravi Dominus Deus in sancto suo, quae ecce dies venient super vos, et levant vos in contis, et reliquias vestras in illis ferventibus.

3. Et per aperturas exhibitis altera contra alteram, et projiciemini in Armon, dicit Dominus.

4. Venite ad Bethel, et impie agite; ad Galgalam, et multiplicare prevaricationem; et afferite mane victimas vestras, tribus diebus decimas vestras.

5. Et sacrificio de fermentato laudem, et vocate voluntarias oblationes, et amantibus; sic enim voluistis, filii Israel, dicit Dominus Deus.

6. Uade et ego dedi vobis stuporem dentiam in cunctis uribus vestris, et indigentiam panum in omnibus locis vestris; et non estis reversi ad me, dicit Dominus.

7. Ego quoque prohibui a vobis imbrem cum adhuc tres menses superesset usque ad messem; et plui super unam civitatem, et super alteram civitatem non plui; pars una complofa est, et pars, super quam non plui, aruit.

8. Et remanent duae et tres civitates ad unam civitatem ut bibent aquam, et non sunt satiate; et non redistis ad me, dicit Dominus.

9. Percussi vos in vento urente, et in surigine; multitudinem hortorum vestrorum, et vinearum vestrarum, olivæ vestrae, et ficeta vestra comediti eruca; et non redistis ad me, dicit Dominus.

10. Misi in vos mortem in via Aegypti; percussi in gladio juvenes vestros, usque ad captivitatem equorum vestrorum; et ascendere feci patredum castrorum vestrorum in mare vestrae; et non redistis ad me, dicit Dominus.

11. Subverti vos? sicut subvertit Deus Sidonem et Gomorrhiam, et facti estis quasi torris raptus ab incendio; et non redistis ad me, dicit Dominus.

12. Quapropter haec faciam tibi, Israel; postquam autem haec fecero tibi, pra-

¹ Agg. 2. 18.
² Gen. 19. 24.

parare in occursum Dei tui, Israel. 13. Quia ecce formans montes, et creans ventum, et annuntians homini eloquium suum, faciens matutinum nebulam, et gradiens super excelsa terrae : Dominus, Deus exercituum, nomen ejus.

CAPUT V.

Luget casum Israelis propheta, revocans eos ad quaerendum Dominum, ut ita possint evadere afflictiones suis peccatis debitas, propter quas ubique placitæ erit; osti Dominus festivitates ac sacrificia eorum, quibus propter idololatram misit captivitatem.

1. Audite verbum istud, quod ego leve super vos planctum : Domus Israel cecidit, et non adjectit ut resurgat.

2. Virgo Israel projecta est in terram soam, non est qui suscitet eam.

3. Quia haec dicit Dominus Deus : Urbs de qua egrediebantur mille, relinquenter in ea centum; et de qua egrediebantur centum, relinquenter in ea decem in domo Israel.

4. Quia haec dicit Dominus domui Israel : Querite me, et Bethel.

5. Et nolite querere Bavian, et in Galgalam nolite intrare, et in Bersabee non transibitis, quia Galgala captiva ducetur, et Bethel erit innullis.

6. Querite Dominum, et vivite; ne forte comburatur ut ignis domus Joseph, et devorabit, et non erit qui extinguat Bethel.

7. Qui convertitis in absinthium iudicium, et iustitiam in terra relinquistis.

8. Facientem Arcturum et Orionem, et convertentem in mane tenebras, et diem in noctem mutantem; qui vocat aquas maris, et effundit eas super faciem terrae : Dominus nomen est ejus.

9. Qui subridet visitationem super robustum, et depopulationem super potentem afferit.

10. Oedii habuerunt corripientem in porta, et loquentem perfecte abominati sunt.

11. Idcirco, pro eo quod diripiebatis pauperem, et praedam electam tollebatis, ab eo, domus quadro lapide edificabitur, et non habitabit in eis; vineas plantabitis amantissimas, et non libetis vinum earum.

³ Inf. 9. 5.
⁴ Soph. 1. 13.

12. Quia cognovi multa scelera vestra, et fortia peccata vestra; hostes iusti, accipietis manus, et panesque deprimentis in porta.

13. Ideo prudens in tempore illo tacebit, quia tempus malum est.

14. Queritio bonum, et non malum, ut vivatis; et erit Dominus, Deus exercituum, vobiscum, sicut dixisti.

15. Odit malum et diligit bonum, et consistit in porta iudicium; si forte miseratur Dominus, Deus exercituum, reliquias Joseph.

16. Propter hoc hinc dicit Dominus, Deus exercituum, Dominator: In omnibus plantis placentis; et in cunctis, quo foris sum, dicitur: Va, va! et vocabunt agricolam ad luctum, et ad plangentium eos qui sciunt plangere.

17. Et in omnibus vineis erit plangentium, quia pertransibo in medio tui, dicit Dominus.

18. Va desiderantibus diem Domini! Ad quid eam vobis? Dies Domini ista, tenebre, et non lux.

19. Quomodo si faciat vir a facie Ieonis, et occiderit ei ursus; et ingredietur domum, et imitabit manu sua super parietem, et mordet eum cubiter.

20. Numquid non tenebre dies Domini, et non lux; et caligo, et non splendor in ea?

21. Odi, et profecti festivitatis vestras; et non capiam odorem certuum vestrorum.

22. Quod si obtuleritis mihi holocausta, et manera vestra, non suscipiam; et vota pinguium vestrorum non respiciam.

23. Aufer a me tumultum carminum tuorum; et cantica lyrae tuae non audiam.

24. Et revelabitur quasi aqua iudicium, et iustitia quasi torrens foris.

25. Numquid hostias et sacrificium obtulistis mihi in deserto quadraginta annis, domus Israel?

26. Et portastis tabernaculum Moloch vestro, et imaginem idolorum vestrorum, sidus dei vestri, quo fecistis vobis.

27. Et migrare vos faciam trans Damascum, dicit Dominus, Deus exercituum nomen eius.

1 Ps. 96, 10. Rom. 12, 9.
2 Jer. 30, 7. Joel 2, 11. Soph. 1, 15
3 Isa. 1, 11. Jer. 6, 23. Mal. 1, 12

CAPUT VI.

Committatur Dominus superbis, et in delicta agentibus exsilium ac transmigrationem, cum cum reliquo populo Israel; capis detestatur superbiam.

1. Va qui opulenti estis in Sion, et confiditis in monte Samarie; opulentes capitis populum, ingredientiem pampice tunc domum Israel!

2. Transite in Chalaan, et videte, et ite inde in Emath magnam, et descendite in Geth Paestiniorum, et ad optima eorum termino vestro est.

3. Qui separatis solo iniquitatis, et appropinquatis in diem malum,

4. Qui dormitis in lectis eburneis, et lascivitis in stratis vestris; qui comediti agnum de grege, et vitulos de medio armenti;

5. Qui emittis ad vocem psalterii, sicut David putaverunt se habere vasa cantium;

6. Bibentes vinum in phialis, et optimo unguento delibuti, et nihil patiebantur super contritione Joseph.

7. Quapropter nunc migrabunt in capite transmigrationem, et auferetur factio lascivitatum.

8. Juravit Dominus Deus in anima sua, dicit Dominus, Deus exercituum: Detestor ego superbiam Jacob, et domus ejus odi, et tradam civitatem eam habitatoribus suis.

9. Quod si reliqui fuerint decem viri in domo sua, et ipsi morietur.

10. Et tallet eum propinquus suus, et comburet eum, et offerat ossa de domo: et dicit ei, qui in penetrabilis domus est: Numquid adhuc est penes te?

11. Et respondet: Finit est. Et dicit ei: Tace, et non recorderis nominis Domini.

12. Quia ecce Dominus mandabit, et percutiet domum majorem ruinis, et domum minorem scissionibus.

13. Numquid currere queant in petro equi, aut arri potest in bulbis, quoniam convertitis in amaritudinem iudicium, et fractam iustitiae in absentiam?

14. Qui letamini in nililo, qui dicitis Numquid non in fortitudine nostra assumpsimus nobis cornua?

15. Ecce enim suscitabo super vos,

1 Act. 7, 32.
2 Luc. 6, 24.
3 Jer. 51, 11.

CAPUT VI.

domus Israel, dicit Dominus, Deus exercituum, protum, et conteret vos ab ingrua Emath usque ad torrentem deorti.

CAPUT VII.

Reperatur propheta penam quae videt immanem, et dominus committit captivitatem, quam Amos sub parabola trullis cementarii valeatur, adversante Ioseph Amass, sacerdoti Bethel, qui coram rege Israel accusat Amos, amicus ipsi Amos ut est propheta in terra Juda; sed ostendit se actum a domino prophetae ut super Israel prophetaret, qui et Amasias et Israeli victimam afflictores.

1. Hec ostendit mihi Dominus Deus: Et ecce sicut locustae in principio germinationum serotini imbris, et ecce serotini post tensionem imbris;

2. Et factum est, cum consummasset comedere herbam terre, dixi: Dominus Deus, propitius esto, obsecro: quis suscitabit Jacob, quia parvulus est?

3. Miserus est Dominus super hoc: Inveni, dicit Dominus.

4. Hec ostendit mihi Dominus Deus: Et ecce vocabat iudicium ad ignem Dominus Deus; et devorabit abyssum multam, et comedi simul partem.

5. Et dixi: Dominus Deus, quiesce, obsecro: quis suscitabit Jacob, quia parvulus est?

6. Miserus est Dominus super hoc: Sed et istud non erit, dixit Dominus Deus.

7. Hec ostendit mihi Dominus: Et ecce Dominus stans super marem litum, et in manu ejus trulla cementarii.

8. Et dixit Dominus ad me: Quid tu vides, Amos? Et dixi: Trullam cementarii. Et dixit Dominus: Ecce ego ponam trullam in medio populi mei Israel; non adjiciam ultra superinducere eum.

9. Et demolentur excelsa idoli, et sanctificationes Israel desolabuntur, et consumam super domum Jeroboam in gladio.

10. Et misit Amasias, sacerdos Bethel, ad Jeroboam, regem Israel, dicens: Rebellavit contra te Amos in medio domus Israel; non poterit terra sustinere universos sermones ejus.

11. Hec enim dicit Amos: In gladio morietur Jeroboam, et Israel captivus migrabit de terra sua.

12. Et dixit Amasias ad Amos: Qui vides, gradere; fuge in terram Juda, et comede ibi panem, et prophetabis ibi.

13. Et in Bethel non adjicies ultra ut prophetes, quia sanctificatio regis est, et domus regni est.

14. Responditque Amos, et dixit ad Amasiam: Non sum propheta, et non sum filius prophetae; sed armentarius ego sum, vellicans sycamoras.

15. Et tulit me Dominus cum sequer gregem, et dixit Dominus ad me: Vade propheta ad populum meum Israel.

16. Et nunc dicit verbum Domini: tu dicit: Non prophetabis super domum Domini; et non sillabis super domum idoli.

17. Propter hoc hinc dicit Dominus: Uxor tua in civitate fornicabitur, et filii tui et filiae tuae in gladio cadent, et humus tui funiculo medietur; et tu in terra polluta morieris, et Israel captivus migrabit de terra sua.

CAPUT VIII.

Amos sub parabola unius pomorum prophetat finem immanem regni Israel, propter pauperum oppressiones; acerbissimum vero immanis calamitatis explicat; ac festivitatis eorum dicit in actum convertentes, laetantque verbi Dei futuram denuntiat.

1. Hec ostendit mihi Dominus Deus: Et ecce unicus pomorum.

2. Et dixi: Quid tu vides, Amos? Et dixi: Unicum pomorum. Et dixit Dominus ad me: Venitibus super populum meum Israel; non adjiciam ultra ut pertranscam eum.

3. Et stridebant cardines templi in die illa, dicit Dominus Deus: multi morientur; in omni loco proficietur silentium.

4. Audite hoc, qui contempsit pauperem, et delicere facitis egenos terre,

5. Dicitis: Quando transibit mensis, et venudabimus merces, et subibimus, et aperietur frumentum, ut imminuamus mensuram, et augemus siculum, et supponamus statera dolosa,

6. Ut possideamus in argento egenos et pauperes pro calcamentis, et quisquillas frumenti vendamus?

7. Juravit Dominus in superbia Jacob: Si oblitus fuero usque ad finem omnia opera eorum.

8. Numquid super isto non commovebitur terra, et lugebit omnis habitator ejus; et ascendet quasi fluvius univer-

sus, et efficitur, et defluet quasi rivus Ægypti?

9. Et erit in die illa, dicit Dominus Deus, occidet sol in meridie, et tenebescere facies terram in die luminis;

10. Et convertam festivitates vestras in luctum, et omnia cantica vestra in planctum; et inducam super omne dorsum vestrum saccum, et super omne caput calvitium, et ponam eam quasi luctum unigeniti, et novissimam ejus quasi diem amarum.

11. Ecce dies veniunt, dicit Dominus, et mittam famem in terram; non famem panis, neque sitim aque, sed audiendi verbum Domini.

12. Et convehentur a mari usque ad mare, et ab aquilone usque ad orientem: circumibunt querentes verbum Domini, et non inveniunt.

13. In die illa deficient virgines pulchre, et adollescentes in siti.

14. Qui jurant in delicto Samariæ, et dicunt: Viri Deus tuus, Dan! et vivit via Bersabee! et cadent, et non resurgent ultra.

CAPUT IX.

Vastatorem se dicit Dominus impius, sic ut nulli pateat effugium; postea famem suscitabit tabernaculum David, et captivitatem filiorum Israel convertet, cum magna ipsorum felicitate.

1. Vidi Dominum stantem super altare, et dixit: Percute cardinem, et commoveantur superliminaria, avaritia enim in capite omnia; et novissimum eorum in gladio interficiam; non erit fuga eis. Fugient, et non salvabitur ex eis qui fugerit.

2. Si descenderit usque ad infernam, inde manum meam educet eos; et si ascenderit usque in caelum, inde detraham eos.

3. Et si abscondit fuerit in vertice Carmeli, inde scrutans auferam eos; et si celaverit se ab oculis meis in profundo maris, ibi mandabo serpenti, et mordebit eos.

4. Et si aberint in captivitate coram inimicis suis, ibi mandabo gladio, et

¹ Tob. 2, 6. 1 Mach. 1, 41.

² Ps. 138, 8.

³ Jer. 41, 11.

occidet eos; et ³ ponam oculos meos super eos in malum, et non in bonum.

5. Et Dominus, Deus exercituum, qui tangit terram, et tabescit; et lugebit omnes habitantes in ea, et ascendet sicut rivus omnis, et defluet sicut fluvius Ægypti;

6. Qui edificat in celo ascensionem suam, et fasciculum suum super terram fundavit; ⁴ qui vocat aquas maris, et effudit eas super faciem terræ; Dominus nomen ejus.

7. Numquid non ut filii Æthiopum vos estis mihi, filii Israel, ait Dominus? Numquid non Israel ascendere fecit de terra Ægypti, et Palaestinos de Cappadocia, et Syros de Cyrene?

8. Ecce oculi Domini Dei super regnum peccatis: Et conteram illud a facie terræ; verumtamen contentens non conteram domum Jacob, dicit Dominus.

9. Ecce enim mandabo ego, et concitium in omnibus gentibus domum Israel, sicut concutitur triticum in cribro, et non cadet lapillus super terram.

10. In gladio morietur omnes peccatores populi mei qui dicunt: Non appropinquabit, et non veniet super nos malum.

11. In die illa ⁵ suscitabo tabernaculum David, quod cecidit; et reedificabo aperturas murorum ejus, et ea que corruerant instaurabo, et reedificabo illud sicut in diebus antiquis;

12. Ut possideant reliquias Idumæ, et omnes nationes, eo quod invocatum sit nomen meum super eos: dicit Dominus faciens hæc.

13. Ecce dies veniunt, dicit Dominus, et comprehendet arator messorem, et calcator vine mittentem semen; ⁶ et stillabunt montes dulcedinem, et omnes colles colli erunt.

14. Et convertam captivitatem populi mei Israel; et edificabunt civitates desertas, et inhabitabunt; et plantabunt vineas, et bibent vinum cratum; et facient hortos, et comedent fructus eorum.

15. Et plantabo eos super humum suam, et non vellam eos ultra de terra sua, quoniam dedi eis, dicit Dominus Deus tuus.

⁴ Sup. 5, 8.

⁵ Act. 15, 16.

⁶ Joel 3, 18.

PROPHETIA ABDIÆ.

CAPUT UNICUM.

Vanidatur exitum adversus Idumæos qui affligebat ac subsannabant filios Israel; qui tamen rediit in domum accipientis in eis a quibus afflicti fuerant.

1. Visio Abdiæ. Hæc dicit Dominus Deus ad Edom: ¹ Auditum audivimus a Domino; et legatum ad gentes misit: Surgite, et consurgamus adversus eum in prelium.

2. Ecce parvulum dedi tui in gentibus, contemptibilis tui es valde.

3. Superbia cordis tui exultit te, habitans in scissuris petrarum, exaltantem silium tuum, qui dicis in corde tuo: Quis detrahet me in terram?

4. Si exaltatus fueris ut aquila, et si imas sidera posueris nidum tuum, inde descendam te, dicit Dominus.

5. Si fures introissent ad te, si latrones per noctem, quomodo conticisses? Nones furati essent sufficientia tibi? Si vindemiatores introissent ad te, numquid saltem racemum reliquissent tibi? ² Quomodo scrutati sunt Esau? Investigaverant abscondita ejus.

6. Usque ad terminum emiserunt te; omnes viri federis tui illuserunt tibi; invaluerant adversum te viri pacis tui; qui comedunt tecum ponent insidias subter te; non est prudentia in eo.

7. Numquid non in die illa, dicit Dominus, perdam sapientes de Idumæa, et prudentiam de monte Esau?

8. Et timebunt fortes tui a meridie, ut intreat vir de monte Esau.

9. Propter interfecionem, et propter iniquitatem in fratrem tuum Jacob, operiet te confusio, et peribis in aeternum.

10. In die cum stares adversus eum, quando capiebant alieni exercitium ejus, et estranei ingrediebantur portas ejus,

et super Jerusalem mittebant sortem; tu quoque eras quasi unus ex eis.

11. Et non despicias in die fratris tui, in die perditionis ejus; et non letaberis super filios Jacub in die perditionis eorum, et non magnificabis os tuum in die angustie.

12. Neque ingredieris portam populi mei in die ruinæ eorum; neque despicias et tu in malis ejus in die vastitatis illius; et non emiseris adversus exercitum ejus in die vastitatis illius.

13. Neque stabis in exitibus ut interficias eos qui fuerint, et non concludes reliquos ejus in die tribulationis.

14. Quoniam iuxta est dies Domini super omnes gentes: sicut fecisti, et fiet illi; retributionem tuam convertet in caput tuum.

15. Quomodo enim bibistis super montem sanctum meum, bibent omnes gentes jugiter; et bibent, et absorbent, et erunt quasi non sint.

16. Et in monte Sion erit exercitium, et erit sanctus; et possidebit domus Jacob eos qui se possederant.

17. Et erit domus Jacob ignis, et domus Joseph flamma, et domus Esau stipula; et succendentur in eis, et devorabunt eos, et non erunt reliquie domus Esau, quia Dominus locutus est.

18. Et herediabunt illi qui ad austrum sunt, montem Esau, et qui in campestribus Philistinum; et possidebunt regionem Ephraim et regionem Samariæ, et Benjamin possidebit Galad.

19. Et transmigrationis exercitus filiorum Israel, omnia loca Chanaanorum usque ad Sareptam; et transmigrationis Jerusalem, que in Bosphoro est, possidebit civitates austri.

20. Et ascendent salvatores in montem Sion iudicare montem Esau; et erit Dominus regnum.

¹ Gen. 27, 42.

² Jer. 40, 14.

³ Isa. 20, 14. 1 Cor. 1, 19.

PROPHETIA JONÆ.

CAPUT I.

Jonas, a Domino missus ut Ninive predicaret, navigio fugit in Tharsis a facie Domini, quo immittente in eum tempestas, jactisq; scyllis, deprehensus Jonas in mare mittitur, cessatisq; tempestas.

1. Et factum est verbum Domini ad Jonam, filium Amathi, dicens :
2. Surge, et vade in Niniven, civitatem grandem, et predica in ea, quia ascendit malitia ejus coram me.
3. Et surrexit Jonas, ut fugeret in Tharsis a facie Domini; et descendit in Joppam; et invenit navem euntem in Tharsis, et dedit naufragium ejus, et descendit in eam et fret cum eis in Tharsis a facie Domini.

4. Dominus autem misit ventum magnum in mare; et facta est tempestas magna in mari, et navis periclitabatur contem.

5. Et timebant nautæ, et clamaverunt viri ad deum suum, et miserunt vasa, que erant in navi, in mare, ut alleviaretur ab eis; et Jonas descendit ad interiora navis, et dormiebat sopore gravi.

6. Et accessit ad eum gubernator, et dixit ei: Quid tu sopore deprimeris? Surge, invoca Deum tuum, si forte respiciet Deus de nobis, et non pereamus.

7. Et dixit viri ad collegam suum: Venite, et mittamus sortes, et sciamus quare hoc malum sit nobis. Et miserunt sortes, et cecidit sortis super Jonam.

8. Et dixit ad eum: Indicia nobis coisus causa malum istud sit nobis? quod est opus tuum? que terra tas, et quo vadis? vel ex quo populo es tu?

9. Et dixit ad eos: Hebraeus ego sum, et Dominum, Deus celi, ego timeo, qui fecit mare et aridam.

10. Et timebant viri timore magno, et dixerunt ad eum: Quid hoc fecisti?

¹ Matth. 12, 40 et 16, 4. Luc. 11, 30. 1. Cor. 15, 4.

coegerunt enim viri quod a facie Domini fugerent, quia indicaverat eis.

11. Et dixerunt ad eum: Quid facimus tibi, et cessabit mare a nobis? quia mare ibat, et intumescibat.

12. Et dixit ad eos: Tollite me, et mittite in mare, et cessabit mare a vobis; scio enim ego quoniam propter me tempestas hoc grandis venit super vos.

13. Et renigabant viri ut revertentur ad aridam, et non valebant, quia mare ibat, et intumescibat super eos.

14. Et clamaverunt ad Dominum, et dixerunt: Quæsumus, Domine, ne percamus in anima viri istius; et ne des super nos sanguinem innocentes, qui tu, Domine, sicut voluisti, fecisti.

15. Et tulit eum Jonas, et miserunt in mare; et stetit mare a fervore suo.

16. Et timebant viri timore magno Dominum; et immolaverunt hostias Domino, et reverentur vota.

CAPUT II.

Jonas a cæto, quædam Dominum preparaverat, absorptus, fuit in eo tribus dies et tribus noctibus, cumque de ventre ejus egressus, Dominum, ipsius jussa in arcam euntem.

1. Et preparavit Dominus piscem grandem ut deglutiret Jonam; et erat Jonas in ventre piscis tribus diebus, et tribus noctibus.

2. Et oravit Jonas ad Dominum Deum suum de ventre piscis,

3. Et dixit: Clamavi de tribulatione mea ad Dominum, et exaudivit me de ventre inferi clamavi, et exaudivit vocem meam.

4. Et projecisti me in profundum in corde maris, et fœmen circumdedit me: omnes gurgites tui, et fluctus sui super me transierunt;

5. Et ego dixi: Abjectus sum a conspectu tuo.

² Ps. 119, 1.

CAPUT III.

specu oculorum tuorum; verumtamen rursus vidit te templum sanctum tuum.

6. Circumdederunt me aque usque ad animam; abyssus vallavit me, pelagus operuit caput meum.

7. Ad extrema montium descendi; terre vectes coneluserunt me in eternam, et sublevabis de corruptione vitam meam, Domine Deus meus.

8. Cum angustiaretur in me anima mea, Domini recordatus sum: et veniat ad te oratio mea, ad templum sanctum tuum!

9. Qui custodiant vanitates frustra, misericordiam suam derelinquant.

10. Ego autem, in voce laudis immolabo tibi; quæcumque voti, reddam pro salute Domino.

11. Et dixit Dominus pisci; et evomit Jonam in aridam.

CAPUT III.

Resum missus Jonas ad Ninivitas predicat civitati subversionem; illis autem ad Deum conversis, et magna penitentis signa ostenditis, parci Dominus civitati.

1. Et factum est verbum Domini ad Jonam secundo, dicens:

2. Surge, et vade in Niniven, civitatem magnam, et predica in ea predicationem quam ego loquar ad te.

3. Et surrexit Jonas, et abiit in Niniven juxta verbum Domini; et Ninive erat civitas magna itinere trium dierum.

4. Et cepit Jonas introire in civitatem itinere diei unius; et clamavit, et dixit: Adhuc quadraginta dies, et Ninive subvertetur.

5. Et crediderunt viri Ninivite in Deum, et predicaverunt jejuniun, et vestiti sunt sacco, a majore usque ad minorem.

6. Et percontavit rex regem Ninsive, et surrexit de solio suo, et abiecit vestimentum suum a se, et indutus est sacco, et sedit in cinere.

7. Et clamavit, et dixit in Ninive ex ore regis et principum ejus, dicens: Homines, et jumenta, et boves, et pecora non gustent quicquam; nec pascantur, et aquam non bibant!

8. Et operiantur sacco, homines, et

¹ Ps. 68, 2.

² Matth. 12, 41. Luc. 11, 32.

jumenta, et clamant ad Dominum in fortitudine; et convertatur vir a via sua mala, et ab iniquitate, quæ est in manibus eorum!

9. Quis scit si convertatur et ignoscatur Deus; et revertatur a furore ire sue, et non peribimus?

10. Et vidit Deus opera eorum, quia conversi sunt de via sua mala; et misericors est Deus super malitiam quam locutus fuerat ut faceret eis, et non fecit.

CAPUT IV.

Afflictus Jonas quia vestitium suum adversus Niniven vidit non impleri, mortem optat; nam a Domino corripitur, qui injustam ipsius indignationem convincit, quod patet ex recte dolore de arcfacta bestia, et tamen noluerit Deum suum parcere Ninive, civitati maxime, in qua erant plus quam cœca milia eorum qui non peccaverant.

1. Et afflictus est Jonas afflictione magna, et iratus est;

2. Et oravit ad Dominum, et dixit: Observo, Domine, nunquid non hoc est verbum meum cum adiuca essem in terra mea? Propter hoc preoccupavi ut fugerem in Tharsis; scio enim quia tu Deus clemens et misericors es, patiens et multa miserationis, et ignoscens super malitia.

3. Et nunc, Domine, tolle, quæso, animam meam a me, quia melior est mihi mors quam vita.

4. Et dixit Dominus: Putasne bene irascis tu?

5. Egressus est Jonas de civitate, et sedit contra orientem civitatis; et fecit sibi thalamum umbraculi dices, et Ninive subterstrat.

6. Et preparavit Dominus Deus hedera, et ascendit super caput Jonæ, et esset umbra super caput ejus, et protegeret eum (laboraverat enim); et latatus est Jonas super hedera linitia magna.

7. Et paravit Deus vermem ascensu diuicell in crastinum, et percussit hedera, et exaruit.

8. Et cum ortus fuisset sol, percipit Dominus vento calido et urenti; et percussit sol super caput Jonæ, et aestuabat, et petivit animam suam ut moreretur, et

³ Jer. 18, 11. Joel 2, 14.

⁴ Ps. 85, 5. Joel 2, 13.

dixit: Melius est mihi mori quam vivere.

9. Et dixit Dominus ad Jonam: Putasne bene irasceri in super hedera? Et dixit: Bene irascor ego usque ad mortem.

10. Et dixit Dominus: Tu dolens super hedera in qua non laborasti, neque

fecisti ut cresceret, quæ sub una nocte nata est, et sub una nocte perit;

11. Et ego non parcam Ninive, civitati magna, in qua sunt plusquam centum viginti milia hominum qui nesciunt quod sit inter dexteram et sinistram suam, et jumenta multa?

PROPHETIA MICHÆÆ.

CAPUT I.

Quo tempore Michas prophetaverit; comminatur Samariam et Jerusalem exiliam et captivitatem propter idololatram ipsorum; quos plangit propheta et ad plangendum provocat.

1. Verbum Domini, quod factum est ad Micham Morasthianum, in diebus Joatham, Achaz, et Eschias, regum Juda, quod vidit super Samariam et Jerusalem:

2. ¹ Audite, populi omnes; et attendat terra, et pleneudo ejus; et sit Dominus Deus vobis in testem, Dominus de templo sacro suo.

3. ² Quia ecce Dominus egredietur de loco suo; et descendet, et calcabit super excelsa terra.

4. Et consumentur montes subtus eam, et valles scindentur sicut cera a facie ignis, et sicut aquæ quæ decurrunt in præsepis.

5. In scelere Jacob omne istud, et in peccatis domus Israel. Quod scelus Jacob, nonne Samaria? et quæ excelsa Jude, nonne Jerusalem?

6. Et ponam Samariam quasi æcerum lapideum in agro, cum plantatur vites; et detraham in vallem lapides ejus, et fundamenta ejus revelabo.

7. Et omnia sculptilia ejus condecidentur, et omnes mercedes ejus comburentur igne, et omnia idola ejus ponam in perditionem, quia de mercedibus mere-

trici congregata sunt, et usque ad mercedem meretricis revertentur.

8. Super hoc plangam, et ululabo; vadam spoliatus, et nudus; faciam plangam velut draconem, et lactum quasi struthionum;

9. Quia desperata est plaga ejus, quia venit usque ad Judam, teigit portam populi mei, usque ad Jerusalem.

10. In Geth molite annuntiare; lacrymis ne proleat; in domo pulveris pulverem vos conspergite.

11. Et transite vobis, habitado pelchra, confesa ignominia; non est egressa quæ habitat in exitu; plangam domus vicina accipiet eis vobis, quæ stetit sibi.

12. Quia infirmata est in bonum, quæ habitat in amaritudinibus, quia descendit malum a Domino in portam Jerusalem.

13. Tamultus quadrigæ stuporis habitanti Lachis; principium peccati est filia Sion, quia in te inventa sunt scelera Israel.

14. Propterea dabit emissarios super hereditatem Geth; domus mendacii in deceptionem regibus Israel.

15. Adhuc heredem adducam tibi quæ habitat in Marva; usque ad Odollam veniet gloria Israel.

16. Decalvare, et tendere super filias deliciarum tuarum; dilata calvitium tuum sicut aquila, quoniam captivi duci sunt ex te.

¹ Isai. 26, 21

CAPUT II.

propheta, populi sui multiplicem injustitiam aliquæ peccata recensens, prædict vindictas et expulsiōem ipsi sumere; et ob id loquitur, reliquiarum futuram congregationem denantat.

1. Vae qui cogitatis inutile, et operamini malum in cubilibus vestris: in luce autotina faciunt illud, quoniam contra Deum est manus eorum.

2. Et concupiscunt agros, et violenter intrant; et rapuerunt domos; et calumabant virum, et domum ejus; virum, et hereditatem ejus.

3. Ideo hæc dicit Dominus: Ecce ego cogito super familiam istam malum unde non auferetis colla vestra; et non ambulabitis superbi, quoniam tempus possessionum est.

4. In die illa sumetur super vos parabola, et cantabitur canticum cum suavitate, ditionum: Depopulatione vastati sumus; pars populi mei commutata est; quomodo recedet a me, cum revertatur, qui regiones nostras dividat?

5. Propter hoc non erit tibi mittens fasciculum sortis in cæta Domini.

6. Ne loquamini loquentes: Non stilabitis super istos, non comprehendet confusio.

7. Dixit domus Jacob: Numquid abbreviatus est Spiritus Domini, aut tales sunt cogitationes ejus? Nonne verba mea bona sunt cum eo qui recte graditur?

8. Et e contrario populus meus in adversarium consurrexit. Desuper tinnica pallium sustulit; et eos qui transibant simpliciter convertit in bellum.

9. Mulieres populi mei ejecistis de domo deliciarum suarum; a parvulis eorum tulistis laudem meam in perpetuum.

10. Surgite, et ite, quia non habetis hic requiem; propter immunditiam ejus corruptetur putredine pessima.

11. Utinam non essem vir habens Spiritum, et mendacium potius loquerer! Stillabo tibi in vinum et in ebrietatem; et erit super quem stillatur populus iste.

12. Congregationes congregabo, Jacob, totum te; in unum condecam reliquias Israel; pariter ponam illam quasi gregem in ovili, quasi pecus in medio carum hominum.

¹ Ezech. 27, 27. Soph. 3, 3.

13. Ascendet enim pendens iter ante eos; dividet, et transibit portam, et ingredietur per eam; et transibit rex eorum coram eis, et Dominus in capitis eorum.

CAPUT III.

Propter peccata principum, iudicem, pseudo-prophetarum ac sacerdotum populi Israel, comminatur Dominus gravem ultionem, et Jerusalem subitam.

1. Et dixi: Audite, principes Jacob, et duces domus Israel: Numquid non vestrum est scire iudicium?

2. Qui odio habetis bonum, et diligitis malum; qui violenter tollitis pelles eorum desuper eis, et carnem eorum desuper ossibus eorum.

3. Qui comeduntur carnem populi mei, et pellem eorum desuper excocterunt, et ossa eorum confregunt, et conciderunt sicut in lebet, et quasi carnem in medio illi.

4. Tunc clamabant ad Dominum, et non exaudivit eos; et abscedit factum suam ab eis in tempore illo, sicut nequiter egissent in adversariis suis.

5. Hæc dicit Dominus super prophetas qui seducunt populum meum, qui mordent dentibus suis, et prædicant pacem; et si quis non dederit in ore eorum quoniam, sanctificant super eum prælium.

6. Propterea nox vobis pro visione erit, et tenebræ vobis pro divinatione; et occumbet super vos prophetas, et obtenebrabit super eos dies.

7. Et confundentur qui vident visiones, et confundentur divini; et operient omnes vallus suos, quia non est responsum Dei.

8. Veramtamen ego repletus sum fortitudine Spiritus Domini, iudicis, et virtute, ad annuntium Jacob scelus suum, et Israel peccatum suum.

9. Audite hæc, principes domus Jacob, et iudices domus Israel, qui abominabili iudicium, et omnia recta pervertitis;

10. Qui edificatis Sion in sanguinibus, et Jerusalem in iniquitate.

11. Principes ejus in manibus iudicabant, et sacerdotis ejus in mercede dicebant, et prophete ejus in pecunia divinabant; et super Dominum requiescebant, dicentes: Numquid non Dominus